Mesto Medzilaborce

Mestský úrad Medzilaborce, Mierová 326/4, 068 01 Medzilaborce

MEDZILABORCE - VYBUDOVANIE PRVKOV PROTIPOVODŇOVEJ OCHRANY

zámer pre zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Prešov, jún 2016

OBSAH:

Zoznam v texte najčastejšie používaných skratiek 4

I. Základné údaje o navrhovateľovi 5

1. Názov (meno) 5
2. Identifikačné číslo. 5
3. Sídlo 5
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa 5
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie 5

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti 5

1. Názov 5
2. Účel 5
3. Užívateľ 5
4. Charakter navrhovanej činnosti (nová činnosť, zmena činnosti a podobne) 5
5. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo) 6
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1: 50 000) 6
7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti 6
8. Stručný opis technického a technologického riešenia 6
9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva) 10
10. Celkové náklady (orientačné) 10
11. Dotknutá obec 11
12. Dotknutý samosprávny kraj 11
13. Dotknuté orgány 11
14. Povoľujúci orgán .... .11
15. Rezortný orgán 11
16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov 11
17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice 11

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia 13

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti] 13
2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria 21
3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia 24
4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia 31

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie **35**

1. Požiadavky na vstupy (napr. záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky) 35
2. Údaje o výstupoch (napr. zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície)..36
3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie 38
4. Hodnotenie zdravotných rizík 40
5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti] ..41
6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia ...41
7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice 42
8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území (so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok) 42
9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti 42

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie 43
11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala 44
12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi 45
13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov 47

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu (vrátane porovnania s nulovým variantom) 47
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu 47
2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty 48
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu 48

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia 49

VII. Doplňujúce informácie k zámeru 49
1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov 49
2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru 50
3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie 50

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru 51

IX. Potvrdenie správnosti údajov 51
1. Spracovatelia zámeru 51
2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa 51

Prílohy a dokladová časť 52

Zoznam v texte najčastejšie používaných skratiek:

BPEJ – bonitovaná pôdno-ekologická jednotka
CHVÚ – chránené vtáčie územie
C-KN – register „C“ Katastra nehnuteľností
ČOV – čistiareň odpadových vôd
HaZZ – hasičský a záchranný zbor
k.ú. – katastrálne územie
MČ – mestská/miestna časť
MsÚ – mestský úrad
NDV – nelesná drevinová vegetácia
NKP – národná kultúrna pamiatka
NV SR – nariadenie vlády SR
OcÚ – obecný úrad
OP – ochranné pásmo
OÚO – ostatné územie obce
OÚ-OSŽP – okresný úrad – odbor starostlivosti o životné prostredie
PHO – pásmo hygienickej ochrany
POH – program odpadového hospodárstva
PSK – Prešovský samosprávny kraj
SHMÚ – Slovenský hydrometeorologický ústav
SO – stavebný objekt
ŠGÚDŠ – Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
TTP – trvalý trávny porast
ÚEV – územie európskeho významu
ÚPN-O – územný plán obce
ÚSES – územný systém ekologickej stability
ÚZPF SR – ústredný zoznam pamiatkového fondu Slovenskej republiky
VÚC – veľký (vyšší) územný celok
VÚPOP – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VPS – verejnoprospešná stavba
VZN – všeobecne záväzné nariadenie
ZaD – zmeny a doplnky
ZÚO – zastavané územie obce
Z. z. – Zbierka zákonov

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov (meno).
Mesto Medzilaborce.

2. Identifikačné číslo.
00323233

3. Sídlo.
Mestský úrad Medzilaborce, Mierová 326/4, 068 01 Medzilaborce

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa.
Ing. Vladislav Višňovský, primátor mesta, Mestský úrad Medzilaborce, Mierová 326/4, 068 01 Medzilaborce
Tel.: 057/7460111
Fax: 057/7460131
E-mail: primator@medzilaborce-urad.sk
www.medzilaborce-urad.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.
Ing. Anton Sabo, vedúci odboru, Mestský úrad Medzilaborce - Odbor regionálneho rozvoja, výstavby a životného prostredia, Mierová 326/4, 068 01 Medzilaborce
Tel.: 057/7460134
Fax: 057/7460131
E-mail: anton.sabo@medzilaborce-urad.sk
www.medzilaborce-urad.sk

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. Názov.
Medzilaborce - vybudovanie prvkov protipovodňovej ochrany.

Poznámka:
Pôvodne bola použitý názov navrhovanej činnosti „Protipovodňová ochrana mesta Medzilaborce“, ktorý navrhovateľ uviedol aj pri žiadosti na príslušný orgán o upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti.

2. Účel.
Účelom navrhovanej činnosti „Medzilaborce - vybudovanie prvkov protipovodňovej ochrany“ (v ďalšom texte aj „navrhovaná činnosť“, „ochranná hrádza“ alebo „protipovodňová ochrana“) je ochrana objektov priemyselného a obytného areálu situovaného na ľavom brehu toku Laborec rkm 111,900 – 112,250 (úsek od cestného mosta po zaústenie Vydranky) a ochrana územia určeného pre výstavbu bytov nižšieho štandardu na pravom brehu Laborca v rkm 111,650 – 111,900 na prietok Q_{100} ročnej veľkej vody.

3. Užívateľ.
Prevádzkovateľom ochrannej hrádze bude správca toku Laborec SVP, š.p., Banská Štiavnica, Odštepný závod Košice, Správa povodia Laborca Michalovce. Užívateľom bude mesto Medzilaborce.

4. Charakter navrhovanej činnosti (nová činnosť, zmena činnosti a podobne).
Navrhovaná činnosť predstavuje **novú činnosť** na predmetnom území. Podľa prílohy č. 8 k zákonu 24/2006 Z. z. spadá navrhovaná činnosť do kategórie č. *10 Vodné hospodárstvo,* pod položku *č. 7*

Objekty protipovodňovej ochrany, **kde zákon vyžaduje zisťovacie konanie bez limitu**. Navrhovaná činnosť má nekomerčný charakter.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Navrhovaná činnosť *Protipovodňová hrádza na rieke Laborec v Medzilaborciach* je umiestnená:
Kraj: Prešovský kraj
Okres: Medzilaborce
Obec: Medzilaborce
K.ú.: Medzilaborce
Podľa projektovej dokumentácie sa navrhovaná činnosť dotkne týchto pozemkov, ktoré sú uvedené nižšie v tabuľke - číslo parcely je podľa registra „C“ Katastra nehnuteľností (KN), uvedená je aj príslušnosť parcely k zastavanému územiu obce (ZÚO):

Tab.: Zoznam pozemkov umiestnenia navrhovanej činnosti

Číslo parcely KN C	Vlastník:	Číslo listu vlastníctva (LV):	Druh a spôsob využitia pozemku:	Príslušnosť k ZÚO:
1053/1	Mesto Medzilaborce	1533	ostatné plochy	1
1037/1	Mesto Medzilaborce	1533	ostatné plochy	1
1037/3	Mesto Medzilaborce	1533	zastavané plochy a nádvoria	1
1053/9	Černega Alexander, Borov č.102, 068 01	1565	zastavané plochy a nádvoria	1
1045/1	Černega Alexander, Borov č.102, 068 01	1565	zastavané plochy a nádvoria	1
1475/1	Mesto Medzilaborce	1533	lesné pozemky	2
1475/5	Lesy SR	627	lesné pozemky	1
1475/6	Lesy SR	627	lesné pozemky	1
1475/8	Lesy SR	627	zastavané plochy a nádvoria	1
1301/1	SVP, š.p.	259	vodné plochy	2
1301/2	SVP, š.p.	259	vodné plochy	2

Zdroj: katastrálna mapa mesta Medzilaborce, Kataster nehnuteľností (www.katasterportal.sk)

Poznámka: príslušnosť k ZÚO:
1 – pozemok je umiestnený v zastavanom území obce
2 – pozemok je umiestnený v ostatnom území obce

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1: 50 000).

Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1: 50 000) tvorí samostatnú prílohu predmetnej dokumentácie zámeru.

7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.

Predmetná stavba bude budovaná samostatne, nezávisle od iných stavieb, buď naraz, alebo postupne po jednotlivých stavebných objektoch v závislosti od získania finančných prostriedkov. Prednostne pred výstavbou bytov nižšieho štandardu, ktoré plánuje mesto Medzilaborce vybudovať na území po pravom brehu (PB) toku Laborec poniže cestného mosta, je potrebné realizovať PB ochrannú hrádzu (SO 01). Odporúča sa následne v krátkom časovom slede realizovať SO 02 na ľavom brehu (ĽB) Laborca a SO 03 na PB na úseku nad cestným mostom.

Začatie výstavby: závisí od finančných možností navrhovateľa
Doba výstavby: do 6 mesiacov od začiatku výstavby

Pred samotnou výstavbou ochranných hrádzi je potrebné zo staveniska odstrániť stromy a náletové krovie, ako aj oplotenie a opustenú budovu situovanú na PB Laborca. Susedný objekt nefunkčnej žumpy sa zasype buď stavebnou sutinou z búračky opustenej budovy alebo zeminou.

8. Stručný opis technického a technologického riešenia.

Predmetná stavba neobsahuje prevádzkové súbory. Je členená na tieto stavebné objekty (SO):

SO 01 Pravostranná ochranná hrádza v rkm 111,650-111,900
SO 02 Zvýšenie nivelety cesty na pravej strane Laborca v úseku nad mostom v rkm 111,900
SO 03 Ľavostranná ochranná hrádza v rkm 111,900-112,250

Stavebno-technické riešenie ochrannej hrádze je navrhnuté v súlade s STN 75 2102 Úpravy riek a potokov.

SO 01 Pravostranná ochranná hrádza v rkm 111,650-111,900

Pravostranná ochranná hrádza je navrhnutá v súbehu s jestvujúcou brehovou čiarou toku Laborec. Jej návodná päta je vzdialená od brehovej čiary 4,0 m, čím je dodržané normou stanovené ochranné pásmo hrádze. Za vzdušnou pätou hrádze je tiež vymedzené ochranné pásmo hrádze š. 4,0 m. V tomto pásme nesmú byť umiestnené stavby s pevnými základmi, môže však slúžiť ako komunikačný priestor (umiestnenie komunikácie). Samotné teleso hrádze je navrhnuté v tvare lichobežníka so šírkou v korune 2,0 m a sklonom návodného a vzdušného svahu 1:2.

Výška hrádze je navrhnutá v závislosti od hĺbky zaplavenia pri prietoku Q_{100} , ktoré poskytol správca toku SVP, š.p. OZ Košice, plus bezpečnostné prevýšenie Δ h = 0,5 m nad hladinou Q_{100} .

Celková výška hrádze nad jestvujúcim terénom je cca 2,0 m.

Navrhuje sa zemné hrádza vybudovaná z miestnych materiálov, ktoré budú zhutňované po vrstvách. Svahy a koruna hrádze budú ohumusované a zatrávnené. Na úseku, kde sú stiesnené pomery (jestvujúce budovy) bude riešenie v kombinácii hrádza a ochranný múr.

Hrádza bude na začiatku napojená na jestvujúci cestný most v rkm 111,900 a na konci bude zaviazaná do zvýšeného terénu na pravom brehu toku Laborec.

Trasa ochrannej hrádze je navrhnutá tak, aby v čo najväčšej miere sledovala trasu toku Laborec a zároveň, aby bolo dodržané ochranné pásmo hrádze šírky 4,0 m od päty hrádze na návodnej a vzdušnej strane. Trasa pozostáva z priamok a kružnicových oblúkov. Začiatok ochrannej hrádze v km 0,000 = rkm 111,444 je zaviazaný do zvýšeného terénu. Hrádza pokračuje po km 0,308.47, kde je zaviazaná do vyššieho terénu, ktorý zabezpečuje protipovodňovú ochranu po km 0,347.30, odtiaľ pokračuje hrádza až po koniec v km 0,404.00 = rkm 111,882.00 kde je zaviazaná do vyššieho terénu pri cestnom moste. Celková dĺžka hrádze 308,47 + 56,70 = 365,17 m.

Priečny profil ochrannej hrádze je navrhnutý lichobežníkový, so šírkou v korune 2,0 m a sklonmi návodného a vzdušného svahu 1:2, max. výška hrádze nad terénom je H = 2,0 m. Bezpečnostné prevýšenie nad hladinou prietoku Q_{100} = 335,0 $m^3.s^{-1}$ je Δ h = 0,5 m. Pozdĺž návodnej a vzdušnej päty hrádze je navrhnuté ochranné pásmo hrádze šírky 4,0 m, ktoré počas výstavby bude slúžiť ako manipulačný pás.

Navrhuje sa vybudovať homogénnu zemnú hrádzu z hlinito-piesčitých štrkov (GM), ílovito-piesčitých štrkov (GC) alebo piesčito-ílovitých hlín (CL), podľa doporučení STN 73 6850.

Pred začiatkom sypania hrádze sa z celej plochy základovej škáry a z manipulačných pásov odstráni ornica hr.300 mm, ktorá sa uloží na skládky v obvode staveniska. Základová škára sa prehĺbi ešte o 200 mm a zhutní, následne sa začne so sypaním hrádze. Hrádza bude budované po vrstvách hr. 20 – 30 cm a každá vrstva bude zhutnená na predpísanú mieru zhutnenia v zmysle STN 73 6850. Svahy sa upravia do predpísaného sklonu 1:2 a spolu s korunou hrádze sa ohumusujú v hr. 150 mm a zatrávnia. Manipulačné pásy sa spätne ohumusujú.

SO 02 Zvýšenie nivelety cesty na pravej strane Laborca v úseku nad mostom v rkm 111,900

V súvislosti s riešením protipovodňovej ochrany územia na ľavom brehu (ĽB) Laborca nad cestným mostom v km 111,900 je potrebné riešiť aj zvýšenie jestvujúcej cesty na pravom brehu, aby pri zvýšenie ĽB nedošlo k vyviatiu vody na pravej strane toku.

Technické riešenie spočíva v navýšení súčasnej nivelety cca o 500 mm, tak aby sa dostala na výškovú úroveň koruny hrádze na opačnej strane. Najprv sa zrealizujú terénne úpravy existujúcej komunikácie. Na takto pripravený a zhutnený podklad sa uložia 2 vrstvy štrkodrvy celkovej hrúbky 400mm (2x200mm). Na takto pripravený podklad sa položí posledná vrstva (obrusná), ktorú bude tvoriť frézovaný materiál z asfaltobetónu hrúbky 100mm. Na pravý svah cesty (od Laborca) sa umiestni vrstva zeminy (najlepšie ílovej) a zatrávni sa.

SO 03 Ľavostranná ochranná hrádza v rkm 111,900-112,250

Ľavobrežná ochranná hrádza bude slúžiť na ochranu územia na ĽB toku Laborec v úseku od cestného mosta v rkm 111,900 až po zaústenie potoka Vydranka v rkm 112,250.

Parametre hrádze sú rovnaké ako pri SO 01, výška hrádze 2,5 – 3,0 m.

Hrádza bude na začiatku napojená na zvýšený terén ľavého brehu potoka Vydranka a na konci na jestvujúci cestný most v rkm 111,900.
Trasa ochrannej hrádze je nevrhnutá tak, aby v čo najväčšej miere sledovala trasu toku Laborec a zároveň aby bolo dodržané ochranné pásmo hrádze šírky 4,0 m od päty hrádze na návodnej a vzdušnej strane. Trasa pozostáva z priamok a kružnicových oblúkov. Začiatok ochrannej hrádze v km 0,000 = rkm 111,947.60 je zaviazaný do zvýšeného terénu pri cestnom moste. Na konci v km 0,277.50 = rkm 112,254.40 je hrádza zaviazaná do vyššieho terénu pri zaústení potoka Vydranka. Celková dĺžka hrádze 277,50 m.
Priečny profil ochrannej hrádze je navrhnutý lichobežníkový, so šírkou v korune 2,0 m a sklonmi návodného a vzdušného svahu 1:2, max. výška hrádze nad terénom je H = 2,39 m. Bezpečnostné prevýšenie nad hladinou prietoku Q_{100} = 335,0 $m^3.s^{-1}$ je Δ h = 0,5 m. Pozdĺž návodnej a vzdušnej päty hrádze je navrhnuté ochranné pásmo hrádze šírky 4,0 m, ktoré počas výstavby bude slúžiť ako manipulačný pás. Navrhujeme vybudovať homogénnu zemnú hrádzu z hlinito-piesčitých štrkov (GM), ílovito-piesčitých štrkov (GC) alebo piesčito-ílovitých hlín (CL) podľa doporučení STN 73 6850.
Pri spracovaní realizačnej dokumentácie je potrebné vhodnosť zemín do telesa hrádze posúdiť IGP prieskumom.
Pozdĺžny sklon koruny hrádze je navrhnutý v sklone 7,0 ‰ a korešponduje so sklonom územia po ľavom brehu toku Laborec na riešenom úseku.
Pred začiatkom sypania hrádze sa z celej plochy základovej škáry a z manipulačných pásov odstráni ornica hr.300 mm, ktorá sa uloží na skládky v obvode staveniska. Základová škára sa prehĺbi ešte o 200 mm a zhutní, následne sa začne so sypaním hrádze. Hrádza bude budované po vrstvách hr. 20 – 30 cm a každá vrstva bude zhutnená na predpísanú mieru zhutnenia v zmysle STN 73 6850. Svahy sa upravia do predpísaného sklonu 1:2 a spolu s korunou hrádze sa ohumusujú v hr. 150 mm a zatrávnia. Manipulačné pásy sa spätne ohumusujú.

Postup stavebných prác
V súvislosti s výstavbou navrhovanej ochrannej hrádze na ľavom a pravom brehu toku Laborec je potrebné odstrániť jestvujúci porast, ktorý zasahuje do staveniska a robí prekážku pri výstavbe. Ide v prevažnej miere o náletové dreviny, krovie a ojedinelé stromy.
S drevnou hmotou sa bude nakladať v súlade s platnými právnymi predpismi.
Pod telesom hrádze sa odstráni vrchná vrstva pôdy, podložie sa zhutní a tak sa začne so sypaním hrádze po vrstvách, ktoré sa budú zhutňovať na mieru zhutnenia predpísanú v projekte. Povrch hrádze koruna a svahy sa ohumusujú a zatrávnia.

Postup výstavby sa riadi zásadami pre výstavbu vodohospodárskych stavieb. Ochranné hrádze budú realizované v smere po toku. Stavba ochranných hrádzi môže byť realizovaná naraz, alebo každý stavebný objekt samostatne v závislosti od získania finančných prostriedkov. Odporúča sa stavbu realizovať naraz a naraz ju odovzdať do prevádzky a užívania, ako jeden funkčný celok.

Navrhovaný postup výstavby:
- Vytýčenie inžinierskych sieti
- Odstránenie drevín- stromov a krovia
- Demolácia jestvujúcich nefunkčných objektov
- Zobratie ornice spod hrádzi a z manipulačných pásov a jej uloženie na dočasné skládky
- Príprava základovej škáry pod hrádzami
- Sypanie hrádzi po vrstvách a ich hutnenie
- Svahovanie, ohumusovanie a zatrávnenie hrádzi
- Spätné ohumusovanie manipulačných pásov
- Zarovnanie existujúcej štrkovej cesty
- Sypanie podkladných vrstiev zo štrkodrvy
- Pokládka obrusnej vrstvy z frézovaného asfaltobetónu

Zariadenie staveniska si zhotoviteľ zriadi podľa potreby na ploche určenej investorom pri odovzdaní staveniska. Rovnako investor určí aj plochy pre skládky materiálov. Pre potreby výstavby nie je nutné budovať nové objekty zariadenia staveniska. Zhotoviteľ si zariadi stavenisko podľa potreby prenosnými UNIMO bunkami.
Pre realizáciu predmetnej stavby nie je potrebné zabezpečiť prívod vody.
Pitnú vodu pre pracovníkov zabezpečí zhotoviteľ dovozom balenej pitnej alebo minerálnej vody.
Elektrická energia, v prípade potreby, bude odoberaná z miestnej rozvodnej siete v danej lokalite.
Na prísun materiálov na stavbu budú využívané jestvujúce miestne komunikácie a štátné cesty.

Dopravné značenie počas výstavby si zabezpečí zhotoviteľ podľa potreby. V prípade obmedzenia premávky na štátnej ceste sa má dopravné značenie osadiť na základe projektu dopravného značenia (nie je súčasťou tejto PD).

Obr.: Ortofotomapa lokality navrhovanej činnosti a jej bližšieho okolia

Zdroj: © Google, 2016

- orientačné situovanie stavebných objektov (SO) protipovodňovej ochrany v ortofotomape

Údaje o povodňovej situácií a o prietoku storočnej veľkej vody **Q_{100} = 335,0 m^3/s** z projektu „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika vodných tokov Slovenska“ poskytol správca toku SVP, š.p., OZ Košice, listom č. CS 26/2016-CZ 2243/49220/Bv, zo dňa 3.2.2016. Podrobnejšie prepočty a údaje o kapacite koryta pred a po úprave obsahuje časť projektovej dokumentácie E1.06, E3.06 „***Hydrotechnické výpočty***“, Ing. Bercíková – ASI, máj 2016. Súčasťou tohto výpočtu je aj posúdenie kapacity cestného mosta v rkm 111,900, podľa jeho výsledkov je zrejme, že jestvujúci cestný most pri bezpečnosti Δh = 0,5 m zabezpečuje odvedenie prietoku 319,2 $m^3.s^{-1}$ čo zodpovedá približne prietoku Q_{100}.

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva).

Zámerom mesta Medzilaborce je vybudovať byty nižšieho štandardu. Pre tento účel plánuje využiť územie na pravom brehu toku Laborec poniže jestvujúceho cestného mosta, ktoré je v súčasnosti pomerne zanedbané. Nachádzajú sa tam stavby prevádzkových objektov niekdajšej píly a priemyselnej haly. Pozdĺž toku je územie zarastené náletovými drevinami, prevažne krovím a ojedinelými stromami.
Podľa projektu „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika“ je predmetné územie čiastočne zaplavované už pri prietoku Q_{20} a pri prietoku Q_{100} je viac – menej zaplavená celá záujmová plocha.
Z toho dôvodu je nutné pred samotnou výstavbou na danom území zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia na prietok Q_{100} ročnej veľkej vody a to od zaústenia toku Vydranka na dĺžke cca 600 m smerom po toku, buď na ľavej alebo na pravej strane toku Laborec.

Riešené územie sa nachádza v k.ú. Medzilaborce, ktoré je okresným mestom a sídlom štátnej správy na miestnej úrovni. Navrhovaná stavba sa nachádza v zastavanom území mesta Medzilaborce, v jeho juhozápadnej časti. Riešená lokalita je v relatívne menej narušenom prostredí na kontakte s územím sústavy NATURA 2000. V katastri mesta Medzilaborce sa z území sústavy NATURA 2000 nachádza v ostatnom území mesta Medzilaborce chránené vtáčie územie (CHVÚ) SKCHVU011 Laborecká vrchovina. Podľa webovej lokality ŠOP SR listnaté lesy Laboreckej vrchoviny a priľahlá poľnohospodárska krajina s mozaikou krovinatých porastov poskytujú mimoriadne podmienky pre pestrú paletu chránených druhov vtákov. Predmetom ochrany sú najmä orol krikľavý (Aquila pomarina), haja červená (Milvus milvus), strakoš červenochrbtý (Lanius collurio), muchárik červenohrdlý (Ficedula parva), penica jarabá (Sylvia nisoria), chriašteľ poľný (Crex crex), ďateľ čierny (Dryocopus martius), ďateľ bielochrbtý (Dendrocopos leucotos), žlna sivá (Picus canus), lelek lesný (Caprimulgus europaeus), škovránok stromový (Lullula arborea) a rybárik riečny (Alcedo atthis). Súčasne v bližšom okolí lokality stavby je západne od toku Laborec vyčlenené územie európskeho významu (ÚEV) SKUEV0043 Kamenná.

Väčšina riešeného územia predstavuje alúvium toku Laborec, má sklon na juh a je z väčšej časti porastená brehovými porastmi a sprievodnou vegetáciou vodného toku. V bližšom okolí lokality navrhovaného zámeru sa nachádzajú nádvoria výrobných areálov a zastavané plochy s bytmi nižšieho štandardu. Navrhovaná činnosť nie je v rozpore so schváleným územným plánom mesta Medzilaborce, ktorý na plochách v okolí toku Laborec funkčne umiestňuje plochy bytových domov, plochy výroby a skladov a plochy zariadení technickej vybavenosti. Vlastná lokalita stavby je prístupná miestnou komunikáciou napájajúcou sa na cestu II. triedy č. 559, ktorá v zastavanom území mesta je súbežná s cestou II/575.

Medzi pozitívne stránky navrhovanej činnosti patrí ochrana alúvia toku Laborec, kde v súčasnosti podľa projektu „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika“ je predmetné územie čiastočne zaplavované už pri prietoku Q_{20} a pri prietoku Q_{100} je viac – menej zaplavená celá záujmová plocha existujúcej i navrhovanej výstavby. Vytvorí sa tak priestor pre lepšiu ochranu majetku v štátnom, obecnom i súkromnom vlastníctve pred povodňami.

K negatívnym vplyvom navrhovaného riešenia môžeme zaradiť zásahy menšieho až stredného rozsahu do relatívne málo narušeného prírodného prostredia brehových porastov toku Laborca, ktorý na časti tečie neregulovaným korytom (ľavý breh Laborca pod mostom je opevnený betónovou stenou, čím sa chráni priestor železničnej stanice Medzilaborce počas povodňových stavov pred podmývaním). K dočasným negatívam je potrebné zaradiť vznik hluku, prachu, vibrácií a emisií v súvislosti s prevádzkou stavebných mechanizmov používaných na výstavbe ochrannej hrádze. Na lokálnej úrovni tak dôjde čiastočne k ovplyvnenie krajinného rázu. Uvedený negatívny vplyv je možné čiastočne kompenzovať následnou náhradnou výsadbou na vhodných pozemkoch v okolí ochrannej hrádze (pri zachovaní jej ochranného pásma).

10. Celkové náklady (orientačné).

Podľa výpočtu projektantom, predpokladaná cena realizácie navrhovanej činnosti dosiahne sumu cca 200 tis. € bez DPH. Vzhľadom na to, že na výber zhotoviteľa stavy prebehne verejné obstarávanie, reálne náklady stavby môžu dosiahnuť inú výšku.

11. Dotknutá obec.

Mesto Medzilaborce, Mestský úrad Medzilaborce, Mierová 326/4, 068 01 Medzilaborce.

12. Dotknutý samosprávny kraj.

Prešovský samosprávny kraj, Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

13. Dotknuté orgány.

- Krajský pamiatkový úrad Prešov, Hlavná 115, 080 01 Prešov,
- Obvodný banský úrad v Košiciach, Timonova č. 23, 041 57 Košice,
- Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov,
- Okresný úrad Prešov – odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov;
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom, Ul. 26. novembra 2/1507, 066 18 Humenné,
- Okresný úrad Medzilaborce, Mierová 4, 068 01 Medzilaborce:
    - Odbor krízového riadenia,
    - Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Humenné, Kukorelliho1, 066 01 Humenné:
    - Odbor starostlivosti o životné prostredie,
    - Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií,
    - Pozemkový a lesný odbor,
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Humenné, Kudlovská 172, 066 01 Humenné.

14. Povoľujúci orgán.

Okresný úrad Humenné – odbor starostlivosti o životné prostredie – vodoprávne povolenie
Spoločný stavebný úrad Medzilaborce – územné rozhodnutie a stavebné povolenie

15. Rezortný orgán.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Podľa § 52, ods. 1, písm. a) a písm. b) a súvisiacich ustanovení zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon) vyžaduje navrhovaná činnosť podľa § 26 vodného zákona **vydanie povolenia orgánu štátnej vodnej správy na vodnú stavbu**.
Podľa § 32, ods. 1 a súvisiacich ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov **umiestňovať stavby, meniť využitie územia a chrániť dôležité záujmy v území možno len na základe územného rozhodnutia** a ich výstavbu na **základe stavebného povolenia**.
Po vykonanom **zisťovacom konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z.** bude navrhovateľ v ďalšom postupovať podľa rozhodnutia príslušného orgánu v tejto veci.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.

S prihliadnutím na charakter a rozsah navrhovanej činnosti **je oprávnený predpoklad, že navrhovaná činnosť nebude mať pravdepodobne významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie susediaceho štátu napriek tomu, že mesto Medzilaborce v svojej severovýchodnej časti susedí s Poľskou republikou.** Uvedený predpoklad je založený na nasledovných skutočnostiach:
- charakter navrhovanej činnosti: účelom navrhovanej činnosti je realizácia opatrení stavebného charakteru, ktoré vytvárajú protipovodňové opatrenia proti vylievaniu vody z toku Laborec v konkrétne riešenom území v katastri mesta Medzilaborce. Úpravy majú miestny (lokálny) charakter, sú plošne

lokalizované na bezprostredné okolie vodného toku Laborec v zastavanom území mesta Medzilaborce. Navrhovaná činnosť je situovaná v údolí vodného toku Laborec, od Poľskej republiky ju oddeľuje hraničný zalesnený horský hrebeň, vzdialený od lokality zámeru cca 8 km.
- rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti: protipovodňová hrádza na rieke Laborec v Medzilaborciach je umiestnená na konkrétne vymedzených plochách na parcelách pobrežného pásma toku Laborec, ktoré sú čiastočne vo vlastníctve štátu, mesta a čiastočne ide o pozemky v súkromnom vlastníctve;

Obr.: Umiestnenie navrhovanej činnosti v katastri mesta Medzilaborce

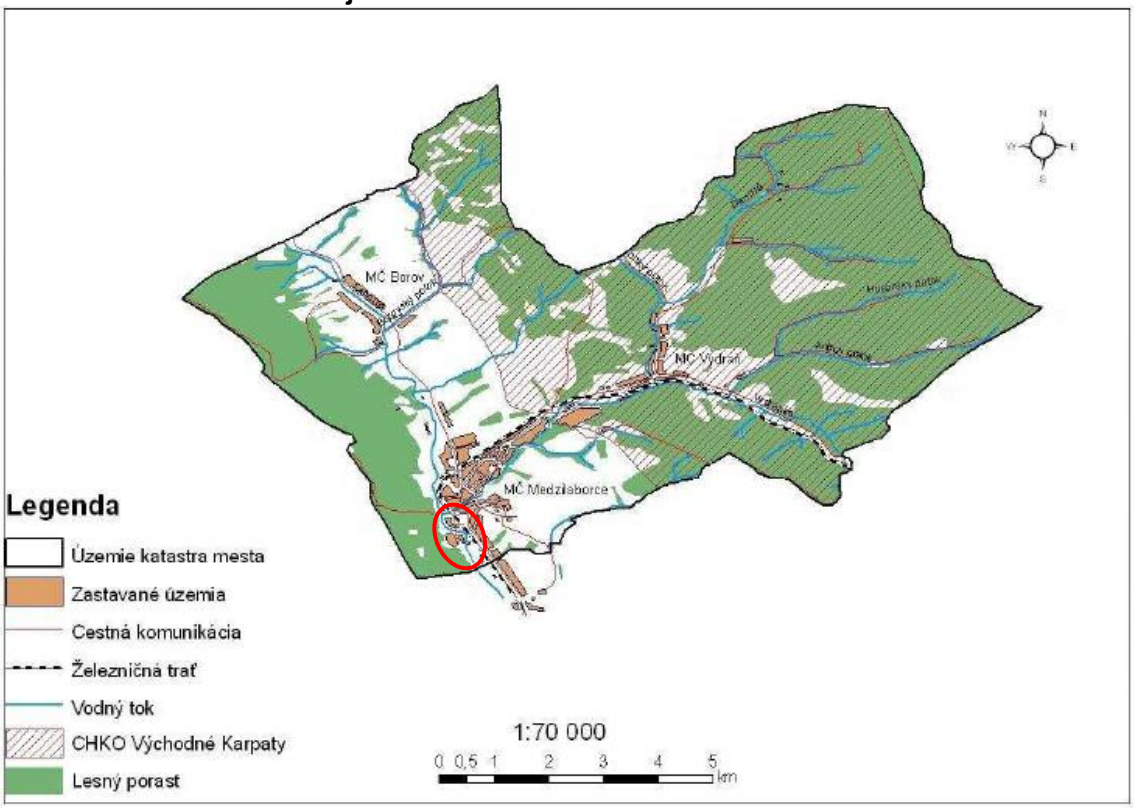

Zdroj : © PHSR mesta Medzilaborce na obdobie 2015 – 2022

- lokalita navrhovanej činnosti

- na ploche realizácie protipovodňovej hrádze bude umiestnený iba objekt ochrannej hrádze: ochranná hrádza je navrhnutá v súbehu s jestvujúcou brehovou čiarou toku Laborec. Jej návodná päta je vzdialená od brehovej čiary 4,0 m, čím je dodržané normou stanovené ochranné pásmo hrádze. Za vzdušnou pätou hrádze je tiež vymedzené ochranné pásmo hrádze š. 4,0 m. V tomto pásme nesmú byť umiestnené stavby s pevnými základmi, môže však slúžiť ako komunikačný priestor (umiestnenie komunikácie). Samotné teleso hrádze je navrhnuté v tvare lichobežníka so šírkou v korune 2,0 m a sklonom návodného a vzdušného svahu 1:2. Celková výška hrádze nad jestvujúcim terénom je cca 2,0 m. Navrhuje sa zemná hrádza vybudovaná z miestnych materiálov, ktoré budú zhutňované po vrstvách.
- na navrhovanej lokalite protipovodňovej hrádze sa v rámci navrhovanej činnosti nenavrhujú žiadne výrobné činnosti, ktoré by produkovali znečistenie jednotlivých zložiek životného prostredia;
- navrhovaná činnosť podporuje funkčné využitie územia v súlade s platným územným plánom mesta Medzilaborce.

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

***Poznámka**: V tejto kapitole sú okrem samostatne spracovávaných údajov, zahrnuté aj prevzaté údaje a texty z nižšie uvedených dokumentácií:*
*- **Plán hospodárskeho a sociálno-ekonomického rozvoja mesta Medzilaborce na obdobie 2015 – 2022** (návrh), január 2015;*
*- **Medzilaborce Územný plán mesta** – návrh, 12/2009;*
*- **Priemyselná zóna Medzilaborce – Mierová – externá infraštruktúra a dopravné napojenie**, zámer pre zisťovacie konanie. SAŽP-CKPPEZ Prešov, 06/2008;*
pričom uvedené citácie nie sú v dokumentácii zámeru špeciálne označené alebo zvýraznené.

1. **Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti].**

Prírodné pomery
Mesto Medzilaborce leží v Laboreckej vrchovine, mestom preteká vodný tok Laborec, ktorý tu priberá svoj väčší prítok vodný tok Vydranka.
Z hľadiska geomorfologického členenia vymedzené riešené územie katastra mesta patrí k Východným Karpatom, k subprovincii Vonkajšie Východné Karpaty, do oblasti Východné Beskydy, do celku Laborecká vrchovina a znížené polohy do podcelku Medzilaborecká brázda.
Geologická stavba v rozhodujúcej miere modifikuje aj morfologické a morfometrické pomery v riešenom území mesta Medzilaborce. Jeho severovýchodná a juhozápadná časť sa vyznačuje vrchovinovým (veľmi silne až silne členité vrchoviny) reliéfom s hlboko zarezanými dolinami vodných tokov s úzkou údolnou nivou a sklonmi svahov zväčša nad 7° až 12° a viac, zatiaľ čo stredná a južná časť katastra predstavuje hladšie modelovaný reliéf pedimentových podvrchovín až pahorkatín (silne členité pahorkatiny) a plošne menšie zastúpenie má rovinatý reliéf v alúviu toku Laborec (roviny nerozčlenené).
Základnými typmi erózno – denudačného reliéfu sú vo vyšších polohách vrchovinový, v oblasti pahorkatiny reliéf eróznych brázd a reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín. Z vybraných typov reliéfu majú významné postavenie úvalinovité doliny a úvaliny kotlín a brázd a tiež zosuvy. V širšom okolí lokality zámeru má Medzilaborecká brázda v tejto časti Laboreckej vrchoviny typický pahorkatinový reliéf s nízkymi plochými chrbtami a širokými úvalinovitými dolinami a úvalinami. Nadmorská výška katastra sa pohybuje od cca 320 m n. m. (alúvium vodného toku Laborec v južnej časti katastra mesta) do cca 820 m n. m. (na hraničnom hrebeni v oblasti kóty Stredný hrb v severovýchodnej časti katastra mesta Medzilaborce).
V riešenom území prevládajú fluviálne a stráňové procesy, z ktorých dominuje výmoľová a plošná vodná erózia na poľnohospodárskej i lesnej pôde. V nemalej miere sa uplatňujú aj zosuvné procesy ako jeden z najdynamickejších prejavov svahovej modelácie. Fluviálne procesy sú za normálnych podmienok obmedzené len na korytá vodných tokov, počas mimoriadnych prívalových zrážok a povodní môžu výrazným spôsobom prispieť k zmenám reliéfu vo väčšom rozsahu, pričom sú často výmoľovou eróziou zasiahnuté aj doliny, ktoré nemajú pravidelne tečúci vodný tok.

Najnižšie polohy územia Laboreckej vrchoviny v širšom okolí a južnú časť riešeného územia s nižšou nadmorskou výškou katastra mesta Medzilaborce možno na základe **klimatických charakteristík** zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti reprezentovanej mierne teplým, vlhkým vrchovinovým okrskom **M6** (klimatické znaky – priemerná júlová teplota > 16^{0}C, počet letných dní < 50, index zavlaženia = 0 až 60, okolo 500 m n. m.). Vyššie položené polohy strednej a severnej časti katastra radíme do mierne teplého, veľmi vlhkého, vrchovinového okrsku **M7** (klimatické znaky – priemerná júlová teplota > 16^{0}C, počet letných dní < 50, index zavlaženia viac ako 120, prevažne nad 500 m n. m.). Najvyššie polohy a hraničný hrebeň patrí do okrsku **C1** mierne chladného.
Priemerný ročný počet letných dní v rámci časového obdobia rokov 1961 – 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) na najbližšej klimatickej stanici lokalizovanej v obci Kamenica nad Cirochou dosiahol hodnotu 51 dní a priemerný ročný počet mrazových dní dosiahol hodnotu 120 dní, v meste Stropkov priemerne 45 letných dní a priemerne ročne 122 mrazových dní.
Priemerný ročný počet dní s celoročným vykurovaním sa vo vymedzenom riešenom území pohyboval od 240 do 280 dní.

Z hľadiska výskytu hmiel patrí prevažná časť vrchoviny predmetného riešeného územia Medzilaboriec do oblasti zníženého výskytu hmiel – podhorské až horské svahové polohy (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 20 do 50 dní) a vrcholové polohy hraničného hrebeňa do oblasti horských advektívnych hmiel (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 70 do 300 dní). V údolí vodných tokov Laborec a Vydranka spadá do oblasti údolí horských potokov s výskytom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 50 do 60 dní. Priamo v meste Medzilaborce sa nachádza meracia stanica SHMÚ.

Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok a úhrny letného polroku v mm

Zrážkomerná stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Letný polrok
Medzilaborce	48	46	41	59	72	98	115	89	65	57	58	62	**810**	**498**

Zdroj: SHMÚ

Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (^{0}C) a za vegetačné obdobie

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV– IX
Medzilaborce	-4,3	-2,4	1,5	7,5	12,3	16,0	17,2	16,4	12,2	7,3	2,9	-1,7	**7,1**	**13,6**

Zdroj: SHMÚ

Vo vymedzenom riešenom území prevláda severozápadné prúdenie vzduchu, pričom jeho prúdenie v prízemnej vrstve výrazne ovplyvňuje orientácia jednotlivých údolí. V priebehu roka maximálny počet bezveterných dní pripadá na mesiace jún, september a október a naopak minimálny počet týchto dní na zimné mesiace.

Geologická stavba územia katastra mesta Medzilaborce je podľa Atlasu krajiny SR (2002) a mapového servera ŠGÚDŠ Bratislava (http://mapserver.geology.sk) pomerne jednotvárna a súvisí s polohou Medzilaboriec vo flyšovom pásme. Kataster mesta Medzilaborce a jeho širšie okolie je budované súvrstviami dukelskej jednotky vonkajšieho flyšového pásma (striedanie pieskovcov a ílovcov v rôznom pomere), ktoré majú v tejto časti Východných Karpát generálne SZ – JV priebeh. Juhozápadne od riešenej lokality západne od obce Krásny Brod (zhruba v línii toku rieky Laborec) prebieha tektonická hranica medzi dukelskou a magurskou jednotkou, pričom táto tektonická hranica má SZ – JV priebeh. V rámci dukelskej jednotky v katastri mesta Medzilaborce vystupujú v smere od juhozápadu na severovýchod (v smere k štátnej hranici SR/Poľská republika) nasledovné súvrstvia hornín, ktoré sa tiahnu (SZ – JV priebeh) súbežne v pruhoch rôznej šírky:
- eocénne flyšové vrstvy: predstavujú ich tmavosivé ílovce, drobové a kremenné pieskovce strednolavicovité,
- cisnianske vrstvy: sú pieskovcovým flyšom, kde klastickú zložku tvoria droby a drobové pieskovce (60 – 600 cm). Sivé, sivozelené ílovce s vysokým obsahom piesčitej zložky (10 – 80 cm) sú sporadické. V dukelskej jednotke celková hrúbka cisnianskych vrstiev dosahuje 200 – 400 m, smerom na sever sa ich hrúbka zvyšuje až na 800 m.
- cergowské vrstvy flyšové (vápnitý drobnorytmický flyš): ide o vápnité sivé, okrové ílovce, vložky hnedých ílovcov, vápnité lamínované jemnozrnné pieskovce,
- menilitové vrstvy: predstavujú ich čierne, hnedé nevápnité i vápnité ílovce, v ktorých sa vyskytujú drobné šošovkovité vrstvy rohovcov a prekremenených ílovcov. V strednej časti menilitových vrstiev je úzky pruh hornín, kde prevládajú čierne a hnedé prekremenelé ílovce a rohovce s hrúbkou komplexu 20 – 50 m.
- podmenilitové vrstvy – tzv. „drobnorytmický flyš“: ide o zelené, sivé vápnité ílovce, jemnozrnné drobové pieskovce). Hrúbka podmenilitových vrstiev dosahuje v dukelskej jednotke až 1000 m.
Jednotlivé flyšové súvrstvia sú vo väčšej alebo menšej miere pokryté kvartérnymi sedimentmi (najmä deluviálne a v údolných polohách aj fluviálne sedimenty). Fluviálne (nivné) sedimenty tvoria výplň údolnej nivy väčších vodných tokov (Laborec, Vydranka, Hlboký potok a pod.), predstavujú ich litofaciálne nečlenené nivné hliny alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov. Deluviálne sedimenty tvoria hrubšie výskyty na plochých svahoch a nezriedka predstavujú vhodné prostredie pre vznik svahových porúch. V lupkovských vrstvách sa vytvárajú plošne rozsiahlejšie svahové deformácie (zosuvy).

Na lokalite navrhovanej činnosti sa nachádzajú aj antropogénne sedimenty, ktoré predstavuje polohy stavebného odpadu a odpadu z dreva z miestnej píly, ktoré ležia na fluviálnych sedimentoch Laborca

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie prevažuje v celom katastri rajón flyšoidných hornín, v menšej miere je zastúpený rajón deluviálnych hornín a rajón údolných riečnych náplavov.
V riešenom území a jeho širšom okolí je diagnostikované prevažne nízke radónové riziko, v malej miere sa vyskytujú územia so stredným radónovým rizikom, ktoré sú viazané na pruhy menilitových vrstiev (východne až juhovýchodne od zastavaného územia mesta).

Hydrológia a hydrogeológia
Z hľadiska hydrogeografických charakteristík patrí riešené územie mesta Medzilaborce k úmoriu Čierneho mora, do povodia rieky Bodrog**.** Hydrologickú os tohto územia tvoria vodné toky Laborec s významným ľavostranným prítokom Vydranka, ktoré majú sútok v zastavanom území mesta. Z hľadiska charakteru prameniska ide pri toku Laborec o typ pramenné pero pahorkatinné, avšak tok Vydranka predstavuje typ prameniska lievik, pričom jeho najväčšie prítoky sa zlievajú do Vydraňky východne od centra mesta, čo môže pri istých typoch zrážok predstavovať riziko pre zastavané územie (vznik zátopovej vlny).

Vodné toky vo vymedzenom môžeme zaradiť do vrchovinno – nížinnej oblasti. Z hľadiska typu režimu odtoku zaradiť do vrchovinno – nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú začiatkom jari v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie vodné stavy sú koncom leta a na začiatku jesene v mesiaci september.
Zrážkovo-odtokové pomery sú najvýznamnejšími faktormi formovania povrchových vôd. Spomínaný indikátor preto predstavuje základ pre zhodnotenie vodných zdrojov a je jedným zo vstupných údajov pre hodnotenie bilančnej situácie na tokoch v rámci Štátnej vodohospodárskej bilancie (SVHB). Informáciu o jednotlivých parametroch v povodí toku Laborec sú uvedené v nasledovných tabuľkách a prehľadoch (zdroj: HEP povodia Laborca, SVP, š.p., OZ PBaH Košice, 2000):

Základné charakteristiky povodia toku Laborec v riešenom území sú uvedené v tabuľke. Uvádzajú sa: plocha povodia - F, dĺžka údolia - L, priemerná šírka povodia - F/L, a koeficient tvaru povodia vyjadrený výrazom F/L2.

Tab. : Základné charakteristiky povodia toku Laborec

Parameter/Tok - profil	F	L	F/L	F/L^2
Laborec-nad Udavou	503,80	56,9	8,8	0,15
Laborec-ústie	4522,50	136,0	33,20	0,24

Zdroj: HEP povodia Laborca. SVP, š.p., OZ PBaH Košice, 2000

Výškové a sklonové pomery majú vplyv na klimatické pomery najmä na veľkosť a rozdelenie zrážok, na teplotu vzduchu a tým aj na celkovú vodnosť a režim odtoku. Sú jedným z určujúcich činiteľov eróznej činnosti vody.

Tab.: Sklonové pomery toku Laborec

Tok - profil	Plocha povodia km^2	Dĺžka údolia km	Najvyšší bod pov. m n.m.	Výška prameňa m n. m.	Najnižší bod.pov. m n. m.	Spád m	Sklon %
Laborec - nad Udavou	503,8	56,9	846	686	156	530	9,3
Laborec - ústie	4522,5	136	1162	682	94	588	4,30

Zdroj: HEP povodia Laborca. SVP, š.p., OZ PBaH Košice, 2000

Tab.: Bilančné charakteristiky povodia toku Laborec

Tok - profil	Druh profilu	Plocha povodia km^2	Zrážky mm	Odtok mm	Rozdiel mm	Odtokový koeficient	Špecifický odtok $l.s^{-1}.km^{-2}$	Priemerný prietok $m^3.s^{-1}$
Vydranka-Medzilaborce	vč.	67,35	981	487	494	0,50	15,44	1,040
Laborec-Krásny Brod	vč,k	158,30	929	427	502	0,46	13,52	2,140

Zdroj: HEP povodia Laborca. SVP, š.p., OZ PBaH Košice, 2000

Tab.: Dlhodobé priemerné mesačné prietoky tokov Laborec a Vydranka v $m^3.s^{-1}$

Tok - profil	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Vydranka-	0,771	1,075	2,151	1,903	0,866	1,065	1,256	0,533	0,476	0,647	0,818	0,923

Medzilaborce												
Laborec-Krásny Brod	1,691	2,773	4,658	3,911	2,127	1,706	1,786	1,187	0,997	1,150	1,711	2,031

Zdroj: HEP povodia Laborca. SVP, š.p., OZ PBaH Košice, 2000

Priemerný špecifický odtok sa v riešenom území mesta Medzilaborce v časovom období rokov 1931 – 1980 pohyboval v intervale od 15 do 20 $l.s^{-1}.\ km^{-2}$.
Maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov sa v riešenom území pohyboval v intervale od 1,8 do 2,3 $m^3.s^{-1}.\ km^{-2}$ (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Z hľadiska **hydrogeologických pomerov** najvýznamnejšie hydrogeologické kolektory v širšie riešenom území sú pieskovce s miernou prietočnosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T = 1.10.^{-4}$ – $1.10^{-3}\ m^2.s^{-1}$) nachádzajúce sa predovšetkým eocénnych flyšových vrstvách. V ostatných súvrstviach s prevahou ílovcov nachádzame komplexy hornín s nízkou prietočnosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T < 1.10.^{-4}\ m^2.s^{-1}$).
Hydrogeologický komplex paleogénnych flyšových hornín budujú sedimenty paleogénu, ktoré majú prevažne puklinovú priepustnosť. Tvoria ich horniny, v ktorých sa pravidelne striedajú ílovce, pieskovce a len v malej miere sú zastúpené zlepence a rohovce.
Z hľadiska výskytu a cirkulácie podzemnej vody sú to veľmi rôznorodé horniny. Súvrstvia v pieskovcovom vývine predstavujú kolektory podzemných vôd, súvrstvia v ílovcovom alebo drobnorytmickom ílovcovo – pieskovcovom vývine predstavujú izolátory, resp. poloizolátory podzemných vôd.
Málo priaznivé podmienky pre vytváranie kolektorov podzemnej vody sa najlepšie odrážajú vo všeobecne nízkej výdatnosti prameňov dosahujúcej často iba niekoľko stotín resp. desatín $l.s^{-1}$.
Územia budované flyšovými horninami sú charakterizované prevažne plytkým obehom podzemných vôd viazaným na pokryvné zvetralinové útvary a zónu rozvoľnenia, zvetrávania a tektonického porušenia nad eróznou bázou.
V rámci širšie riešeného územia nachádzame jeden hydrogeologický rajón ***QPM 97 Paleogén a kvartér povodia Laborca po Brekov a mezozoikum Humenských vrchov*** (sem spadá aj riešený kataster Medzilaborce). Určujúcim typom priepustnosti na území hydrogeologického rajónu je puklinová priepustnosť.
Využiteľné množstvá podzemných vôd sa v hydrogeologickom rajóne ***QPM 97 Paleogén a kvartér povodia Laborca po Brekov a mezozoikum Humenských vrchov*** pohybuje v intervale medzi 0,20 – 0,49 $l.s^{-1}.km^{-2}$.
Riešené územie ani jeho bližšie okolie nie je zaujímavé z hľadiska výskytu minerálnych vôd.
Z kvartérnych sedimentov patria vo flyšovom pásme k najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom fluviálne piesčité štrky dnovej výplne vodných tokov. Ich výdatnosť je však veľmi podmienená hlinitou a ílovitou prímesou.

Pôdy
Pôdotvorné procesy sú podmienené rôznymi endogénnymi a exogénnymi faktormi ako je materská hornina, klíma, biologické činitele, geografia terénu. Odrazom vplyvu týchto faktorov sú základné vlastnosti pôdy, a to chemické, fyzikálne a biologické. Riešené územie patrí do flyšového pásma. Pretože na flyšové horniny je viazaná genéza hnedých pôd – kambizemí, tento pôdny typ v pôdnom pokryve v katastri mesta Medzilaborce prevláda. Tento pôdny typ je však vlastnosťami veľmi heterogénny. V alúviu vodného toku Laborec a jeho väčších prítokov sú mapované fluvizeme.
Kambizeme patria do skupiny pôd hnedých, pre ktoré je charakteristický proces hnednutia (alterácie), oxidického zvetrávania, s dominantným kambickým B- horizontom.
Fluvizeme – ich výskyt je viazaný na nivy vodných tokov. V riešenom území je ich výmera vedľa kambizemí na okolitých svahoch pomerne vysoká, resp. na lokalite navrhovanej činnosti a v jej bližšom okolí na nive Laborca prevládajú. Sú to pôdy prevažne stredne ťažké s dobrými fyzikálnymi vlastnosťami s relatívne vysokým obsahom humusu (2,8 %), so slabo kyslou až neutrálnou pôdnou reakciou 6,7 pH, s vysoko nasýteným sorpčným komplexom a vysokým obsahom prijateľných živín. Charakteristické pre fluvizeme v tejto oblasti je ich nízka výmera a stredne silná až silná skeletovitosť.
Pôdy v údolí rieky Laborec a v južnej časti katastra mesta tvoria pôdy kambizeme prevažne nasýtené, východnú a severovýchodnú časť katastra kambizeme pseudoglejové kyslé (zo zvetralín rôznych hornín). Priepustnosť pôd je stredná, retenčná schopnosť pôd je stredná až veľká. Z hľadiska zrnitosti sú pôdy v katastra prevažne hlinité až ílovito-hlinité, v severovýchodnej časti katastra piesčito-hlinité.
Potenciál poľnohospodárskeho využívania pôdnoekologických oblastí a regiónov je v katastri mesta Medzilaborce nízky – index poľnohospodárskeho potenciálu 30 – 21. Produkčný potenciál poľnohospodárskych pôd spadá prevažne do kategórie 7. až 8. s bodovou hodnotou 40 – 21, ktorý

charakterizujú menej produktívne pôdy.
Plochy poľnohospodárskej pôdy sú rozložené celkovo na menších plochách katastra mesta (prevládajú plochy lesov v západnej a východnej časti katastra) v páse prechádzajúcim jeho strednou časťou od severu na juh na mierne vyvýšených terasách spádovaných k rieke Laborec, resp. k jeho prítoku Vydranke. Väčšie plochy ornej pôdy sú rozložené v južnej časti katastra mesta pri sídlisku Vrch.
Na časti poľnohospodárskej pôdy sú v katastra mesta vybudované odvodňovacie systémy. V k.ú. Medzilaborce a Borov je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom, ktorý je vo vlastníctve príslušného poľnohospodárskeho subjektu.

Odlišnosť fyzikálno-mechanických vlastností a polohy na svahu (sklonitosť) jednotlivých pôdnych predstaviteľov sa odráža v ich ohrozenosti vodnou eróziou a na kontamináciu. Náchylnosť pôd na mechanickú (fyzikálnu) degradáciu súvisí jednak s vlastnosťami pôd (zrnitosť, obsah humusu, pôdna reakcia, atď.) a zároveň so spôsobom a intenzitou ich využívania (zhutňovanie podorničia ťažkou mechanizáciou, pokles humusu najmä v ornici vplyvom dlhodobého uprednostňovania priemyselných hnojív pred organickými, zvýšená plošná erózia). Chemická degradácia pôd súvisí najmä so zmenou chemizmu pôd pod vplyvom priemyselných exhalátov alebo predstavuje trvalý slabý acidifikačný trend u pôd na kyslejších pôdotvorných substrátoch. Stav pôd sa vyhodnocuje v pravidelných päťročných cykloch Výskumným ústavom pôdoznalectva a ochrany pôdy (VÚPOP).
Najvyššie prípustné koncentrácie niektorých rizikových látok v pôde v $mg.kg^{-1}$ suchej hmoty je dané na Slovensku Rozhodnutím MP SR o najvyšších prípustných hodnotách škodlivých látok v pôde a o určení organizácií oprávnených zisťovať skutočné hodnoty týchto látok č. 531/1994 - 540. Podľa mapy kontaminácie pôdneho fondu (VÚPOP, in Správa o stave životného prostredia SR v roku 2001) nie je v Prešovskom kraji výskyt kontaminovanej pôdy, resp. v minimálnej miere výskyt mierne kontaminovaných pôd v kategórii A, A1 (*A* - referenčná hodnota znamená, že pôda nie je kontaminovaná, ak je koncentrácia prvku/látky pod touto hodnotou. V prípade ak dosahuje, resp. prekračuje túto hodnotu, znamená to, že obsah tejto látky je vyšší ako sú fónové (pozaďové) hodnoty pre danú oblasť, prípadne vyššie ako hodnoty medze citlivosti analytického stanovenia; *A1* - referenčná hodnota vzťahujúca sa k hodnote A platná pre stanovenie rizikových (škodlivých) látok vo výluhu 2M HNO3.).

Biotické pomery
Flóra, fauna a vegetácia dotknutého územia
Pre získanie informácie o súčasnom stave bioty, o genofondovo významných prvkoch, zložkách a ekologicky významných segmentoch posudzovaného územia boli použité tieto podklady - vlastné terénne pozorovania, zdroje z literatúry a elektronických nosičov a RÚSES okresu Humenné.
Súčasné druhové a priestorové zloženie bioty je výsledkom zmien, ktoré sú odrazom vplyvu človeka na prírodné pomery tohto územia. Posudzované územie je priestorom, na rozhraní:
- poľnohospodársky využívanej pôdy na hranici zastavaného územia mesta Medzilaborce (severným, južným a východným smerom);
- brehovými porastmi a sprievodnou vegetáciou vodného toku Laborec a vodného toku Vydranka,
- štátnej cesty II. triedy (východným smerom), ktorá cez miestnu komunikáciu dopravne sprístupňuje lokalitu zámeru a obytné, priemyselné a skladové areály v tejto časti mesta, súčasne je východne od lokality zámeru vedená železničná trať Medzilaborce – Palota – št. hranica SR/PR a nachádza sa tu areál železničnej stanice Medzilaborce;
- zo západnej strany je dotknuté územie navrhovanej činnosti ohraničené zastavaným územím mesta s plochami skladov, výroby a obytnej zástavby (nízko nákladové byty) a lesnými pozemkami (s lesnými porastmi) na lokalite Kamenná.

Pôvodné živočíšne i rastlinné spoločenstvá sú z väčšiny priestoru navrhovanej činnosti a v jej okolí (až na brehové porasty, ktoré sú však pod tlakom súvisiacim s charakterom osídlenia – výruby drevín na kúrenie) potlačené a pozmenené (na časti plochy susediacej s plochami navrhovanej činnosti sa nachádzajú výrobné a skladové areály a obytná zástavba). Existujúce spoločenstvá sú v súčasnosti pod tlakom antropogénnych aktivít z priľahlých urbanizovaných a hospodársky využívaných území (v minulosti na brehu Laborca umiestňované odpady z miestnej píly), prírodne ekosystémy sú situované západne od lokality zámeru (lesné spoločenstvá).

Fytogeografické členenie
Podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák 1980) patrí posudzované územie do oblastí západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), do obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), fytogeografického okresu Východné Beskydy a podokresu Nízke Beskydy.

Potenciálna prirodzená vegetácia
V zmysle členenia Slovenska z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (Michalko a kol., 1986) spadá riešené územie navrhovaného zámeru protipovodňovej ochrany mesta Medzilaborce a jeho bližšie okolie do 2 základných mapovaných jednotiek:

- Al: Lužné lesy podhorské a horské
- C: Dubovo-hrabové lesy karpatské

Al - Lužné lesy podhorské a horské
Spoločenstvá tejto jednotky sú akýmsi pokračovaním vŕbovo-topoľových lužných lesov na alúviách v úzkych údolných nivách na stredných a horných tokoch riek, prevažne v extrémnejších klimatických podmienkach, najmä na strednom a severnom Slovensku. Ekologicky sa viažu na alúviá potokov podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou alebo ovplyvňovaných častými povrchovými záplavami. Pôdy v pahorkatinnom stupni sú viac hlinité, stredne ťažké, v horských údoliach piesočnaté, štrkovité až kamenisté. Krovinné vrbiny zväzu *Salicion triandrae* a *Salicion eleagni* sú pionierskymi spoločenstvami na mladých riečnych naplaveninách lemujúcich brehy vodných tokov. Z drevín sú zastúpené *Salix elaeagnos, S. purpurea, S. fragilis, Alnus incana, Alnus glutinosa, Fraxinus excelsior.* Veľmi pestré je druhové zloženie bylín. Najčastejšie sú to hygrofilné a subhygrofilné rastliny *Caltha palustris, Carduus palustris, Cirsium rivulare, Petasites hybridus, Myosotis palustris, Ranunculus repens, Urtica dioica* a iné.

C - Dubovo-hrabové lesy karpatské
Mezofilné zmiešané listnaté lesy zo zväzu *Carpinion betuli* sú na území Slovenska najrozšírenejšou lesnou klimaticko-zonálnou formáciou v dubovom stupni. Pôvodne zaberali na Slovensku súvislé rozsiahle plochy najmä v pahorkatinách a vrchovinách až do výšky priemerne 600 m n. m. Vyskytujú sa prevažne na alkalických hlbokých pôdach na rôznorodom geologickom podloží. V stromovom poschodí sa vyskytujú *Carpinus betulus, Quercus petraea, Acer campestre, Tilia cordata, Tilia platyphyllos* a *Cerasus avium*. Z krovín sú to *Lonicera xylosteum, Swida sanguinea, Corylus avellana, Ligustrum vulgare, Crataegus laevigata*. Bylinný podrast tvoria *Asarum europaeum, Galium odoratum, Dentaria bulbifera, Festuca heterophylla*.

Vo vlastnom území navrhovanej stavby protipovodňovej hrádze v alúviu na brehu rieky Laborec je zastúpená vegetačná jednotka *Al - Lužné lesy podhorské a horské,* v bližšom okolí smerom na západ a východ vegetačná jednotka *C - Dubovo-hrabové lesy karpatské*.

Reálna nelesná vegetácia
Súčasný stav vegetačného krytu územia navrhovanej činnosti a jej okolia je odlišný od prirodzeného, rekonštruovaného stavu. Z pôvodnej vegetácie sa zachovali ucelené asociácie iba lokálne. Špecifikom okolitého územia je vyvážený podiel menej i viac hodnotných biotopov z hľadiska pôvodnosti a premenenosti, čo je znakom prirodzenej až poloprirodzenej krajiny. V riešenom území zámeru však prevláda kultúrna krajina, urbanizovaná. Na plochách a líniách okolo ciest a neúžitkoch často vystupujú ruderálne druhy rastlín.
Širšia línia brehových porastov a sprievodná vegetácia vodného toku rieky Laborec tvorí súčasť riešeného územia. Východne od navrhovanej hrádze je areál podnikov technickej vybavenosti, obytná zástavba (byty nižšieho štandardu) a priemyselné areály (zastavané plochy a nádvoria), pričom časť územia východne od toku rieky Laborec predstavuje plocha a areál železničnej stanice a železničná trať. Údolie toku Laborec zo západu uzatvárajú zalesnené svahy kóty Kamenná.

Charakteristika biotopov a ich významnosť
Popisné členenie jednotlivých biotopov vychádza zo všeobecnej kategorizácie biotopov na území Slovenska. Významnosť biotopov na území lokality navrhovanej realizácie protipovodňovej hrádze aj v kontexte jej širšieho okolia sme posudzovali v troch kvalitatívne odlišných kategóriách. Posudzovala sa biodiverzita, pôvodnosť, revitalizačný potenciál, ohrozenosť a stabilita biotopu:
I. veľmi významný - biotop s najvyššou súčasnou ekologickou hodnotou v danej krajine. Početnosťou a rôznorodosťou druhov je výnimočnou genofondovou plochou, významný je svojim postavením v ekologicky atakovanom prostredí;
II. významný **-** zastúpením druhov biotop spĺňa očakávanú prirodzenú funkciu v krajine;
III. málo významný - druhová diverzita je nízka, ekologická hodnota biotopu má klesajúcu tendenciu, je negatívne ovplyvňovaná.

Lokalita navrhovanej protipovodňovej hrádze v Medzilaborciach je situovaná v juhozápadnej časti mesta Medzilaborce. Lokalita sa rozprestiera z prevažnej časti na brehu toku Laborec, z časti zasahuje aj do okolitých pozemkov v zastavanom území mesta. Stavba protipovodňovej hrádze leží prevažne v rámci plochy brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec. Menšie plochy navrhovanej hrádze zasahujú aj pozemkov bez drevinovej vegetácie, ktoré majú reálne využívanie ako poľná cesta, nádvorie alebo ostatná plocha. Okolité pozemky sú mimo brehovej línie využívané ako zastavané plochy a nádvoria (obytné plochy, plochy priemyslu a skladov), plochy dopravy, pričom v oblasti vrchu Kamenná západne od lokality hrádze sa dvíha jej zalesnený chrbát.
Nadmorská výška riešeného územia pre výstavbu protipovodňovej hrádze je okolo 325 m n. m.

Terén lokality navrhovanej protipovodňovej hrádze a jej bližšie okolie predstavuje rovinatý až mierne svahovitý reliéf aluviálnych naplavenín vodného toku rieky Laborec s výrazným ohraničením vrchu Kamenná v jeho západnej časti. Okolité územie má na západe reliéf vrchovinový, východne od nivy toku Laborca je zvlnený reliéf v rámci reliéfu eróznych brázd flyšových Karpát.
Využívanie okolitej neurbanizovanej krajiny je v rôznej intenzite poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Plochy v blízkom okolí mesta Medzilaborce, smerom severným a severovýchodným sú využívané ako orná pôda alebo trvalé trávne porasty (TTP). Nižšie položené polohy a alúvium toku Laborec, ktoré nie sú zastavané, sú tvorené trvalými trávnymi porastmi, miestami s nastupujúcim zarastaním a brehovými porastmi spomínaného vodného toku. Urbanizované okolie v južnej časti predstavuje obytná zóna pri ceste II/559, medzi cestou a tokom Laborca je alúvium prevažne porastené náletovými drevinami alebo ruderálnou vegetáciou, ide o extenzívne využívané pozemky.

V rámci katastra mesta Medzilaborce sú ako biotopy najvýznamnejšie lesné porasty na západe, juhozápade a východe katastra, kde tvoria súčasť CHKO Východné Karpaty a trávinné biotopy s floristickým zložením vlhkého charakteru pozdĺž vodného toku rieky Laborec a jeho pravostranného prítoku toku Vydranka. V zázemí riešenej zóny prevláda čiastočne urbanizovaná krajina s priestorovo koncentrovaným zastúpením zastavaných plôch a poloprírodná krajina s trvalými trávnymi porastmi a prírodná krajina s lesnými porastmi. Biotopy brehových porastov a ich sprievodná zeleň, ako aj enklávy lesných spoločenstiev slúžia ako významné refúgiá v intenzívnejšie obhospodarovanej krajine.

Na základe terénneho prieskumu lokality navrhovanej protipovodňovej hrádze a jej okolia môžeme vyčleniť jednotlivé druhy biotopov:
- biotop vŕbovo-jelšových podhorských brehových porastov
Vyskytuje sa po oboch stranách alúvia toku Laborca. Hodnotíme ako **významný biotop až veľmi významný biotop**, nakoľko porasty charakteru vŕbovo-jelšového s výrazne vyvinutou stromovou i krovinnou etážou sú súčasťou regionálneho hydrického biokoridoru (RBk) Laborec a súčasne riešené územie leží v západnej časti na styku s chráneným vtáčím územím (CHVÚ) Laborecká vrchovina, do ktorého tieto brehové porasty čiastočne spadajú. Plošne väčšia enkláva týchto porastov sa nachádza v juhozápadnej časti a menšia plocha v severozápadnej časti riešeného územia navrhovanej ochrannej hrádze.
- biotopy zastavaných plôch a nádvorí
Predstavujú plochy obytných domov s bytmi nižšieho štandardu, plochy skladov, priemyslu a nádvorí zväčša spevnené (betón, asfalt), často s ruderálnymi druhmi trávnych porastov a sukcesnou drevinou vegetáciou, čiastočne aj s hromadami komunálneho odpadu. Hodnotíme ich ako **málo významné** biotopy. Pokrývajú aj časť územia navrhovanej ochrannej hrádze.
- biotopy na opustených a nevyužívaných plochách
Opustené a nevyužívané plochy s postupnou sukcesiou, zarastajú ruderálnymi druhmi trávnych porastov a sukcesnou drevinou vegetáciou je v tomto prostredí vŕba. Hodnotíme ich ako **málo významné** biotopy. Pokrývajú časť územia navrhovanej ochrannej hrádze.
- **lesné biotopy**
Dlhú dobu s rôznou intenzitou obhospodarované lesné porasty v zázemí zastavanej časti v susedstve bytových domov i vlastného koryta toku Laborca, lokálne v blízkosti sídla s bytmi nižšieho štandardu narušených nelegálnym výrubom. Hodnotíme ako **veľmi významný biotop**.

Lokalita navrhovanej činnosti protipovodňovej hrádze spadá prevažne do kategórie brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborca, pričom ho môžeme zaradiť medzi **významný biotop** až **veľmi významný biotop** v závislosti od miery narušenia blízkym osídlením.

Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy
Na vlastnom území realizácie navrhovanej činnosti neboli zaznamenané ohrozené alebo vzácne druhy rastlín v rámci biotopov brehových porastov. Z hľadiska biodiverzity v riešenom území medzi významnejšie genofondové plochy môžeme zaradiť plochu v bližšom okolí lokality stavby, ktorou je západne od toku Laborec vyčlenené **územie európskeho významu (ÚEV) SKUEV0043 Kamenná**.

Významné migračné koridory živočíchov
Rieka Laborec je v miestnom kontexte považovaná za spojnicu a migračnú os medzi jednotlivými chránenými územiami v rámci NATURA 2000 i biocentrami s regionálnym významom - je jednou z jarných a jesenných migračných ciest vtáctva, čo dokumentuje aj fotopríloha s jarným ťahom kŕdľa vtákov zo dňa 20.3.2016, pričom bolo v priebehu uvedeného dňa pozorovaných viacero kŕdľov vtákov.

Osobitne chránené územia a významné krajinné prvky
V riešenom území sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov nenachádza žiadne osobitne chránené územie menšieho plošného rozsahu ani chránené stromy a na území navrhovanej stavby protipovodňovej ochrany mesta Medzilaborce platí prvý stupeň ochrany prírody a krajiny. V širšom susedstve navrhovanej lokality stavby sa nenachádzajú osobitne chránené územia ochrany prírody menšieho plošného rozsahu, avšak severovýchodná časť katastra mesta Medzilaborce leží v Chránenej krajinnej oblasti (CHKO) Východné Karpaty, na území ktorej platí 2. stupeň ochrany prírody a krajiny.

V katastri mesta Medzilaborce sa z území sústavy NATURA 2000 nachádza v ostatnom území mesta Medzilaborce **chránené vtáčie územie (CHVÚ) SKCHVU011 Laborecká vrchovina**. Podľa webovej lokality ŠOP SR listnaté lesy Laboreckej vrchoviny a priľahlá poľnohospodárska krajina s mozaikou krovinatých porastov poskytujú mimoriadne podmienky pre pestrú paletu chránených druhov vtákov. Predmetom ochrany sú najmä orol krikľavý (Aquila pomarina), haja červená (Milvus milvus), strakoš červenochrbtý (Lanius collurio), muchárik červenohrdlý (Ficedula parva), penica jarabá (Sylvia nisoria), chriašteľ poľný (Crex crex), ďateľ čierny (Dryocopus martius), ďateľ bielochrbtý (Dendrocopos leucotos), žlna sivá (Picus canus), lelek lesný (Caprimulgus europaeus), škovránok stromový (Lullula arborea) a rybárik riečny (Alcedo atthis). Súčasne v bližšom okolí lokality stavby je západne od toku Laborec vyčlenené **územie európskeho významu (ÚEV) SKUEV0043 Kamenná**.

Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria
Krajinný priestor riešeného územia a jeho širšieho okolia ovplyvňuje urbanizácia územia a intenzívne antropogénne využívanie krajiny, ktorého dôsledkom je buď čiastočná alebo podstatná premena pôvodných spoločenstiev a urbanizácia priestoru (dopravné stavby a plochy, zastavané plochy a nádvoria, stavebný a iný odpad, inžinierske siete a pod.). Pôvodné biotopy sa zachovali v širšom okolí na väčších plochách ako lesné porasty a vo fragmentoch na terénnych hranách, v eróznych ryhách, v alúviách vodných tokov ako brehové porasty a sprievodná vegetácia, avšak ani tu sa nevyhli ovplyvňovaniu ľudskou činnosťou. Lesné biotopy sa vyskytujú najmä západne od riešenej lokality.
Zásahy človeka v alúviu rieky Laborec a jej širšieho okolia (urbanizácia priestoru, situovanie infraštruktúry a dopravných koridorov, poľnohospodárske využívanie, úpravy koryta vodných tokov a pod.) čiastočne redukovali funkciu údolia vodných tokov Laborec a Vydranka ako biokoridorov, k čomu dopomáha čiastočne narušená sieť interakčných prvkov vo väzbe na okolité lesné komplexy Laboreckej vrchoviny. Z hľadiska krajinno-ekologického plnia funkciu biocentier a biokoridorov najmä brehové porasty vodných tokov, lesné remízky, nelesná stromová a krovitá vegetácia eróznych rýh (nezanedbateľné je aj ich estetické hľadisko), ako aj plošne rozsiahlejšie lesné komplexy Laboreckej vrchoviny.

Z pohľadu ekologickej stability je územie navrhovanej činnosti a jej bližšie okolie v stave od intenzívne využívaných zastavaných a dopravných plôch, cez plochy pôvodne využívané ako plochy nádvorí čiastočne podliehajúcich postupujúcej sukcesii až po plochy blížiace sa pôvodnej vegetácii (brehové porasty a sprievodná vegetácia vodného toku Laborca). Z pohľadu udržania takejto mozaiky je preto možné predpokladať, že realizácia protipovodňovej hrádze vytvorí podmienky pre zlepšenie využívania tých pozemkov, pre ktoré sa zabezpečí protipovodňová ochrana a po doplnení sprievodnej vegetácie ako kompenzácie za vyrúbané dreviny sa stavba začlení do typického podhorského krajinného rázu tohto priestoru alúvia toku Laborca.

Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v katastrálnom území mesta Medzilaborce platí I. a II. stupeň ochrany prírody a krajiny, pričom sa priamo na jeho katastrálnom území nenachádzajú vyhlásené osobitne chránené územia maloplošné národného významu.
Do katastra Medzilaborce však v jeho východnej časti zasahuje **chránená krajinná oblasť Východné Karpaty** (ďalej len „CHKO“) a v ostatnom území mesta Medzilaborce je vyhlásené **chránené vtáčie územie (CHVÚ) európskej sústavy chránených území (NATURA 2000) SKCHVU011 Laborecká vrchovina**.

CHKO Východné Karpaty
Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty (ďalej len „CHKO“) bola vyhlásená vyhláškou MŽP SR č. 530/2001 Z. z., o Chránenej krajinnej oblasti Východné Karpaty. Chránená krajinná oblasť má výmeru 25 307,1072 ha.

SKCHVU011 Laborecká vrchovina:
CHVÚ Laborecká vrchovina bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 438/2009 Z. z. zo 17. septembra 2009, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina (platnosť od 31.10.2009, účinnosť od 1.11.2009) na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sovy dlhochvostej, orla krikľavého, bociana čierneho, haje červenej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, strakoša červenochrbtého, penice jarabej, jariabka hôrneho, chriašteľa poľného, ďatľa čierneho, ďatľa bielochrbtého, žlny sivej, lelka lesného, škovránka stromového, rybárika riečneho, ďatľa prostredného, bociana bieleho, včelára lesného, príhľaviara čiernohlavého, krutihlava hnedého, muchára sivého, žltochvosta lesného, hrdličky poľnej, prepelice poľnej, strakoša sivého a brehuľu hnedú a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje:
a) uskutočňovanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda orla krikľavého, haje červenej, bociana čierneho a včelára lesného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
b) budovanie alebo údržba poľovného zariadenia v blízkosti hniezda alebo v čase hniezdenia orla krikľavého, haje červenej, bociana čierneho a včelára lesného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
c) odstraňovanie alebo poškodzovanie stromov s hniezdnymi dutinami ďatľa čierneho, ďatľa bielochrbtého, žlny sivej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, žltochvosta lesného a krutihlava hnedého, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
d) mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov spôsobom od okrajov ku stredu na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára,
e) upravovanie vodných tokov a ich brehov na lokalitách s výskytom rybárika riečneho a brehule hnedej, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.
Pozdĺž pravého brehu rieky Laborec neďaleko zastavaného územia mesta je na zalesnených kopcoch masívu Kamenná vymedzený areál **lesoparku Kamjana**.

Územný systém ekologickej stability
Pre územie Slovenskej republiky bol roku 1992 vypracovaný a vládou SR prijatý Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GN-ÚSES), ktorý bol následne rozpracovaný projektmi regionálneho ÚSES na úroveň jednotlivých okresov. V R-ÚSES okresu Humenné (1994), s následným priemetom do Územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj (1998) a v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 boli z hľadiska širšieho okolia aktualizované prvky na nadregionálnej a regionálnej úrovni.
ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov v príslušnom regióne. Prvky ÚSES zároveň predstavujú lovný alebo potravinový areál, umožňujú migráciu a poskytujú priestor pre rozmnožovanie jednotlivých druhov rastlín aj živočíchov.

Tab.: Priemet prvkov ÚSES (regionálna a nadregionálna úroveň) v širšom okolí lokality zámeru na základe aktualizácie GN-ÚSES SR v roku 2000 a R-ÚSES okresu Humenné (1993):

Názov	Kategória prvku	Geomorfologická jednotka	Charakteristika

Nízke Beskydy	NRBk	Laborecká a Ondavská vrchovina	
Husárske	RBc	Ondavská vrchovina	staršie vekové skupiny lesných porastov s významnými hniezdiskami avifauny
Kamenná	RBc	Ondavská vrchovina	enkláva starého bukového porastu s významnou avifaunou
Laborec	RBk		brehové porasty a aluviálne lúky
Gazdoráň-Stavenec-Závozy	RBk		

Zdroj: R-ÚSES okresu Humenné 1993, ÚPN VÚC Prešovského kraja 1998, KURS 2001, Aktualizácia G-NÚSES - ŠOP SR 2000, Zmeny a doplnky 2004 ÚPN VÚC Prešovského kraja

Poznámka:
NRBk – nadregionálny biokoridor
RBc – regionálne biocentrum
RBk – regionálny biokoridor

Lokalita výstavby PPO mesta Medzilaborce je situovaná v alúviu rieky Laborec (regionálny hydrický biokoridor v zmysle ÚPN VÚC Prešovského kraja v platnom znení). V širšom okolí lokality zámeru sa vyskytujú plochy a ekosystémy, ktoré z regionálneho i lokálneho hľadiska plnia funkciu prvkov ekologickej stability územia na miestnej, regionálnej i na nadregionálnej úrovni.

Koeficient ekologickej kvality katastra mesta Medzilaborce, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je **0,92** v rámci škály 0,0 – 1,0. V zmysle ÚPN-VÚC Prešovského kraja predstavuje územie katastra mesta Medzilaborce priestor ekologicky stabilný, lokálne sa však vyskytuje priestor ekologicky nadštandardný a oráčinová časť poľnohospodárskej krajiny predstavuje priestor ekologicky narušený.

Tab.: Úhrnné hodnoty druhov pozemkov za mesto Medzilaborce

Druh pozemku / výmera	Celková výmera	Orná pôda	Záhrady	Ovocné sady	Trvalé trávne porasty	Lesy	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy
ha	4 748,2476	258,7680	53,2909	0,3044	1 387,1534	2 900,3039	44,8941	232,6484	183,2478
%	100,00	5,45	1,12	0,01	29,21	61,08	0,95	4,90	3,86

Zdroj: www.katasterportal.sk, 2016

Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
Ochranné pásma
- poľnohospodársky dvor – 100 m od objektov živočíšnej výroby,
- cintoríny – 50 m od okraja pozemku,
- lesné pozemky – 50 m od okraja porastu,
- cesta I. triedy – 50 m od osi vozovky mimo zastavané územie,
- MK mimo zastavané územie a územie určené k súvislému zastavaniu - 20 m od osi vozovky,
- miestne komunikácie I. a II. triedy - 15 metrov od osi vozovky.

Inundácie a povodňové ohrozenie
Navrhovaná lokalita protipovodňovej hrádze je situovaná do inundačného územia vodného toku Laborec.

Vodárenské toky
Vodárenské toky sú vodné toky alebo úseky vodných tokov, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje na odber pre pitnú vodu. Zoznam vodárenských tokov je uvedený vo Vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z. (Príloha č. 2), ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.
Dotknutým územím zámeru nepreteká žiadny vodárenský tok, v jeho bližšom okolí preteká vodárenský tok Danová (vlieva sa do toku Vydranka).

Vodohospodársky významné toky
Sú to vodné toky, ktorými prechádza štátna hranica, vodné toky, ktoré sa využívajú ako vodárenský zdroj alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje (vodárenský vodný tok), vodné toky s plavebným využitím, vodné toky s významným odberom vody pre priemysel a pre poľnohospodárstvo (ich významnosť sa určuje vo vzťahu k vodohospodárskej bilancii povrchových vôd v príslušnom

čiastkovom povodí), vodné toky využívané na iné účely, napríklad na využívanie hydroenergetického potenciálu, ako vody vhodné pre život rýb a reprodukciu pôvodných druhov rýb alebo na rekreáciu. Zoznam vodohospodársky významných vodných tokov je uvedený vo Vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z. (Príloha č. 1), ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.
Dotknutým územím zámeru alebo v jeho bližšom okolí pretekajú **vodohospodársky významné toky Laborec, Vydranka a Danová**.

Chránené vodohospodárske oblasti
Chránená vodohospodárska oblasť je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Podmienky ochrany vôd v CHVO sú upravené zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách, § 31.
Z hľadiska ochrany vodných zdrojov, ako aj ich zberných oblastí, do dotknutého územia zámeru plošne **nezasahujú** žiadne chránené vodohospodárske oblasti.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov
V dotknutom území zámeru sa ochranné pásma vodárenských zdrojov skupinového vodovodu Medzilaborce – Krásny Brod nachádzajú severne od MČ Medzilaborce v riečnych náplavoch rieky Laborec.

Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry
- PHO 2° vodného zdroja Medzilaborce-Danová;
- PHO 2°vodojemov v KÚ Medzilaborce – vymedzené oplotením pozemkov vodojemov;
- PHO cintorína - 50 m od hranice pozemku;
- PHO strojárskeho výrobného závodu - 100 m od vymedzenej funkčnej plochy;
- PHO poľnohospodárskeho družstva - 200 m od objektov pre hovädzí dobytok a hydinu;
- OP cesty II. triedy - 25 m od osi cesty na obidve strany cesty mimo zastavaného územia;
- OP cesty III. triedy - 20 m od osi cesty na obidve strany cesty mimo zastavaného územia;
- OP železnice - 60 m od osi krajnej koľaje, resp. 30 m od obvodu pozemku dráhy a 30 m od osi železničnej vlečky;
- OP pásmo tokov Laborec, Vydranka a Danová - 10 metrov od okraja toku;
- OP pre miestne potoky a kanály PBaH - 5 m od brehovej čiary;
- OP elektrických vedení je vymedzené zvislými rovinami vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 1kV do 35 kV vrátane:
    - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
    - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
    - pre zavesené káblové vedenie 1 m;
- OP elektrických vedení je vymedzené zvislými rovinami vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35kV do 110 kV vrátane: - 15 m;
- OP elektrických vedení je vymedzené zvislými rovinami vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 110kV do 220 kV vrátane: - 20 m;
- OP podzemného elektrického vedenia VN do 110 kV je 1 m od krajného vodiča na každú stranu;
- OP sietí vodovodu a kanalizácie 2 m od vonkajšieho obrysu potrubia na obe strany;
- OP rozvodu VTL plynovodu v šírke 8 m na obidve strany od obrysu vedenia;
- OP regulačnej stanice plynu VTL/STL je 4 m od technologického objektu;
- OP pre káble spojového charakteru stanovuje príslušná STN v šírke minimálne 1 m od ostatných inžinierskych sietí uložených v zemi;

Kultúrne pamiatky
V meste Medzilaborce sú Pamiatkovým úradom SR evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) nasledovné **pamiatkové objekty** (PO):

Tab.: Zoznam pamiatkových objektov evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v meste Medzilaborce

č. ÚZPF	Adresa	Číslo orien-tač/né	Názov NKP	Zaužívaný názov PO	Stavebno-technický stav	Vlastnícka forma	Vznik
2268	Medzilaborce	79	TABUĽA PAMÄTNÁ	pam.tabuľa padlým v II.sv.v.	dobrý	Samospráva miest a obcí	1969
112	Medzilaborce	98	KOSTOL	chrám sv.Michala Archanjela	vyhovujúci	Vlastníctvo cirkvi a cirk.	1775

						organizácií	
1308	Medzilaborce		POMNÍK	pomník padlým v I.sv.v.	vyhovujúci	Samospráva miest a obcí	1.pol.20.st.
1310	Medzilaborce		HROB S NÁHROBNÍKOM	1887-1936,učiteľ	vyhovujúci	Samospráva miest a obcí	1.pol.20.st.
2297	Medzilaborce		POMNÍK	pomník legionárom	vyhovujúci	Samospráva miest a obcí	1.pol.20.st.
133	Medzilaborce	2	KOSTOL	chrám sv.Petra a Pavla	dobrý	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií	1949
11179	Medzilaborce		CINTORÍN ŽIDOVSKÝ	Židovský cintorín	narušený	Samospráva miest a obcí	

Zdroj: Pamiatkový úrad SR, 2015

V rámci mesta, ale aj celého okresu Medzilaborce sa nachádza množstvo najmä sakrálnych stavieb, vojenských cintorínov, pamätných tabúľ a pod.:
- Cerkev sv. Bazila Veľkého (Medzilaborce) – gréckokatolícka cerkev postavená koncom 18. storočia s pôvodným vnútorným zariadením.
- Cerkev sv. Ducha (Medzilaborce) – pravoslávny chrám, postavený v roku 1949 v staroruskom renesančnom slohu. Nachádza sa tu 350 ikon, ktoré boli obnovované grécky ikonopiscom žijúcim v USA Dimitriosom Leussisom, neskôr rodákom z Medzilaboriec, Dušanom Kandričákom.
- Cerkev Michala archanjela (Medzilaborce - Borov) – gréckokatolícky chrám postavený v roku 1775 zo staršej stavby s vnútorným zariadením s ikonostasom z roku 1873.
- Pamätník Českej družiny z prvej svetovej vojny v Medzilaborciach.
- Vojenské cintoríny z prvej a druhej svetovej vojny
- Židovský cintorín vo Vydrani (na ploche 50 x 180 m je uložených cca 350 náhrobníkov)
- Pomník obetiam holokaustu – občanom Medzilaboriec židovského pôvodu deportovaných v roku 1942. Hanobenie, prenasledovanie a deportácie sa dotkli viac ako 1 200 občanov Medzilaboriec židovského pôvodu. Pamätník je umiestnený v centre mesta. Bol odhalený v roku 2008.

Významnými atrakciami z hľadiska cestovného ruchu sú Múzeum moderného umenia Andy Warhola, Miniskanzen v Medzilaborciach, či Monastier – zrúcanina kláštora a kostola baziliánskej rehole (nachádzajúci sa v tesnej blízkosti Medzilaboriec, v obci Krásny Brod).

Archeologické lokality
Podľa údajov v sprievodnej správe ÚPN mesta Medzilaborce Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe dosiaľ evidovaných archeologických lokalít určil územia s predpokladanými archeologickými nálezmi v MČ Medzilaborce:
1. Historické jadro mesta – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku /1. písomná zmienka z roku 1523/.
2. Pravobrežná terasa Laborca – kamenná štiepaná industria zo staršej doby kamennej.

Nemožno však vylúčiť, že pri stavebnej činnosti mimo vyššie vymenovaných archeologických lokalít môže dôjsť k porušeniu ďalších dosiaľ neznámych archeologických objektov a nálezov. Z uvedeného dôvodu Krajský pamiatkový úrad Prešov zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov v územných a stavebných konaniach u líniových stavieb a väčších investičných stavieb mimo vyššie vymedzených národných kultúrnych pamiatok a evidovaných archeologických lokalít.

Ložiská nerastných surovín
Na katastrálnom území mesta Medzilaborce **neeviduje** štátna banská správa Obvodný banský úrad v Košiciach a GEOFOND žiadne chránené ložiskové územie (CHLÚ), dobývací priestor (DP) alebo ložisko nevyhradeného nerastu.
Do katastra mesta Medzilaborce zasahuje **prieskumné územie** „Medzilaborce – ropa a horľavý zemný plyn“ (P33/06), určené rozhodnutím MŽP SR č. 7673-6.2 zo dňa 17.6.2006 v znení neskorších zmien č. 1, č. 2 a č. 3 (doba platnosti do 1.8.2016).

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia.

Podľa údajov z návrhu PHSR mesta Medzilaborce na roky 2015 – 2022 mesto Medzilaborce bolo založené šoltýsom (na základe písomnej zmluvy so zemepánom získal šoltýs na zloženie novej osady alebo osídlenie starej, spustnutej osady výsady, ktoré mu zabezpečovali výhodné majetkové pomery a dedičné richtárstvo s určitou súdnou a správnou právomocou) s valašskými usadlíkmi okolo roku 1500. Najstarší písomný doklad o meste je z roku 1557. Boli majetkovou súčasťou humenského

panstva a vo vlastníctve šľachticov Drugethovcov. V období pred 10. storočím bolo toto územie osídľované Slovanmi. Názov celého regiónu je odvodený od rieky Laborec, ktorá odvodňuje celú oblasť.

Historickým a kultúrnym centrom regiónu sa Medzilaborce stali po vybudovaní železnice v roku 1872. Celý región v rokoch 1914 - 1918 postihla ničivá prvá svetová vojna, ktorá zničila takmer celý región. V okrese Medzilaborce je pochovaných 12 000 vojakov z tejto vojny. V Palote 824, v Čabalovciach 1 000 a v Medzilaborciach 1 200. V časoch svetovej hospodárskej krízy sa za prácou do Ameriky a západnej Európy vysťahovalo takmer 30% obyvateľov územia. Druhá svetová vojna zničila všetko to čo nestihla I. svetová vojna. Z druhej svetovej vojny je v regióne 1 400 pochovaných vojakov. Obce ako Palota a Čabalovce boli vo vojne úplne zničené. Do polovice 20. storočia bolo hlavným odvetvím výroby v meste poľnohospodárstvo. Po roku 1948 začal rýchly ekonomický rast územia. V rokoch 1951 až 1960 boli Medzilaborce sídlom okresu. Od polovice 20. storočia pribudol priemyselný závod Mostáreň a menšie závody. V roku 1965 bola k mestu pripojená obec Vydraň a v roku 1971 obec Borov, ktoré sú dnes miestnymi časťami.

Výstavba Medzilaboriec a závodov sčasti stabilizovala pracovnú silu a dala možnosť rozvoja kultúry a športu. Priaznivé sociálno-ekonomické prostredie trvalo do roku 1989. Po tomto roku došlo k hlbokej degradácii celého regiónu a jeho súčasný stav je alarmujúci. Na okraji spoločnosti sa ocitla aj skupina Rómov, ktorí si nedokážu nájsť uplatnenie a sú dlhodobo najviac sociálne ohrození.
Mesto Medzilaborce leží mimo vyšších sídelných štruktúr, mimo hlavných a vedľajších urbanizačných osí a v koncepcii urbanizácie Slovenska má charakter bodového mesta. Je strediskovým sídlom okresného, obvodného a miestneho významu. Vzťahy k okolitým sídlam okresného a obvodného významu – Humenné, Stropkov, Svidník, Snina – sú vzhľadom na väčšie vzdialenosti medzi nimi menej významné. Obyvateľstvo pracuje v priemyselných a poľnohospodárskych podnikoch v dosahu dennej dochádzky, časť dochádza za prácou mimo územia okresu a štátu.

Celková výmera katastra mesta je 47,5 km^2, pričom katastrálne územie je tvorené troma mestskými časťami: MČ Medzilaborce s rozlohou 19,7 km^2, MČ Borov s rozlohou 12,4 km^2 a MČ Vydraň s rozlohou 15,4 km^2.Celková výmera ZÚO mesta Medzilaborce je 299,1894 ha, celková výmera OÚO mesta Medzilaborce je 4 449,0582 ha.

Demografické ukazovatele mesta Medzilaborce

Počet obyvateľov
V roku 2012 mal okres Medzilaborce počet obyvateľov 12 319, počet narodených detí – 106, stredná dĺžka života - muži 70,44 rokov, ženy 78,06 rokov, počet vysťahovaných – 117, počet prisťahovaných – 119, evidovaná miera nezamestnanosti – 22,31% (muži – 21,31%, ženy – 23,65%), priemerná mzda bola 659 Eur.
V roku 2013 dosiahol počet obyvateľov mesta Medzilaborce 6 747 (zdroj: RÚVZ Humenné, 2014).

Prirodzený pohyb obyvateľstva
V sledovanom období rokov 2003 – 2013 sa počet živonarodených pohyboval okolo hodnoty 68, čo predstavuje strednú hodnotu v sledovanom súbore. Maximum je zaznamenané v roku 2004, kedy sa narodilo 81 detí. Naopak najmenej živonarodených bolo v roku 2013 - len 51.
Počet zomrelých v meste sa pohyboval okolo hodnoty 54. Najväčšia hodnota zomrelých je zaznamenaná v roku 2010, až 73. Naopak najmenej zomrelých bolo v roku 2003 – len 43.
Prirodzený prírastok (resp. úbytok) sa pohyboval okolo hodnoty 13 obyvateľov. Najväčší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2004 s hodnotou 38 obyvateľov. Naopak najväčší prirodzený úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v poslednom roku sledovaného obdobia (rok 2013) s hodnotou -13 obyvateľov. Negatívnym javom je, že mesto zaznamenalo v posledných štyroch rokoch neustály prirodzený úbytok.

Migračný pohyb obyvateľov
Pokiaľ ide o počet prisťahovaných, tak stredná hodnota sa pohybovala na úrovni 60 obyvateľov za rok. Najväčší počet prisťahovaných mesto zaznamenalo v roku 2005, kedy sa prisťahovalo 83 osôb. Naopak najmenší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2010 – len 43.
Stredná hodnota vysťahovaných sa pohybovala až na úrovni 107 osôb za rok. Najviac obyvateľov sa vysťahovalo v roku 2010 – až 151. Naopak najmenší počet osôb sa vysťahovalo v roku 2007 – len 85.

Migračný prírastok, resp. úbytok sa tak pohyboval neustále v záporných číslach, pričom stredná hodnota bola na úrovni -39 osôb ročne. Najväčší migračný úbytok bol zaznamenaný v roku 2010, až 108 osôb. Naopak, najmenší úbytok bol v roku 2009, kedy sa odsťahovalo 17 osôb.

Celkový pohyb obyvateľov
Pri zhodnotení prirodzeného a migračného pohybu dostaneme celkový pohyb obyvateľstva, ktorého stredná hodnota sa v sledovanom období pohybovala okolo úrovne -60 osôb za rok. Mesto Medzilaborce zaznamenalo, okrem jednej výnimky v roku 2009, neustály pokles obyvateľstva. Najväčší celkový úbytok bol v roku 2010 (-117 osôb). Naopak najmenší úbytok bol zaznamenaný v roku 2005 (-6 osôb).

Graf: Vývoj počtu obyvateľov v meste Medzilaborce

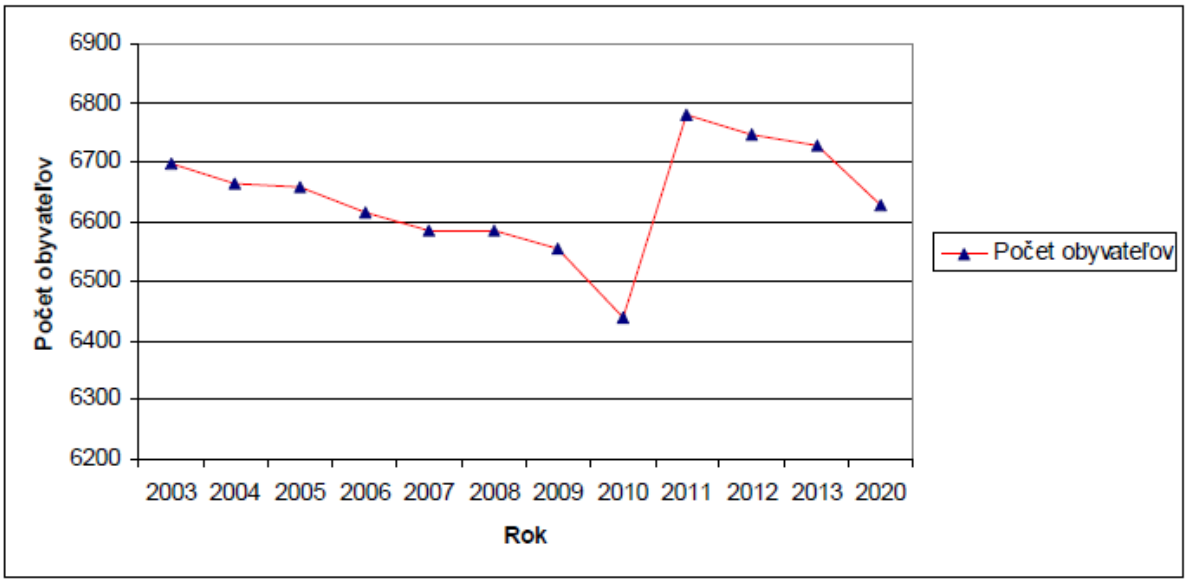

Zdroj: © Návrh PHSR Medzilaborce 2015 – 2022, ŠÚ SR

Z priloženého grafu vidno, že **počet obyvateľov** sa od roku 2003 postupne znižoval. Tento trend trval do roku 2010. V danom období klesol počet obyvateľov z 6 699 na 6 437. Medzi rokmi 2010 a 1011 však sledujeme opätovný nárast, keď sa hodnota počtu obyvateľov zvýšila na úroveň 6 781, čo je dokonca viac ako na začiatku sledovaného obdobia (rok 2003). Určitú úlohu pri tomto náraste zrejme zohrala aj rómska menšina, ktorá vykazuje vyššiu natalitu, oproti majoritnému obyvateľstvu. Prognóza na rok 2020 hovorí, že počet obyvateľov v meste by sa mal pohybovať okolo úrovne 6 629.

Index veku obyvateľstva mesta Medzilaborce s hodnotou 71,82 naznačuje, že ide o mladnúcu populáciu. Početnosť predproduktívnych vekových kategórií prevyšuje poproduktívne kategórie takmer o 4,6 %. Priemerný vek obyvateľov mesta je na úrovni 38,34 roka. Zaujímavým údajom je početnosť produktívnej zložky obyvateľstva, ktorá tvorí až 72 % z celkovej populácie mesta.

Národnostná štruktúra obyvateľstva
Dnešná národnostná štruktúra je výsledkom historického vývoja, kde najdôležitejšiu úlohu zohrávalo osídľovanie územia regiónu, ale aj celej krajiny, našimi predkami. Mesto Medzilaborce má z hľadiska národnostnej štruktúry pomerne vyrovnanú bilanciu, keďže najpočetnejšie zastúpené sú dve národnosti. Prevahu má slovenská národnosť, ku ktorej sa hlási 37,6 % obyvateľov mesta. Na druhom mieste, s minimálnym rozdielom, je národnosť rusínska, ktorá má zastúpenie 35,5 %. Treťou najpočetnejšou národnosťou je rómska, so zastúpením 9,5 %. Ostatné národnosti sú v meste zastúpené len minimálne.

Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti
Okres Medzilaborce možno hodnotiť ako okres s prevládajúcim strojárskym priemyslom a sklárskou výrobou. V priebehu roka 2013 bola sklárska výroba stabilizovaná a došlo k poklesu malých drevovýrob. K väčším prevádzkam patria: KOVOSTROJ a.s. Medzilaborce, STROJLAB s.r.o. Medzilaborce, Glass LPS s.r.o. Medzilaborce, INTERGLASS s.r.o. Medzilaborce, Drevovýroba Bicko Medzilaborce, Andrej HNATIČ - MAHNAT Medzilaborce, Drevovýroba Firkaľ Volica a Drevovýroba

Cilip Medzilaborce. Závod KOVOSTROJ a.s. Medzilaborce má svoju činnosť zameranú na výrobu a montáž oceľových konštrukcií, nádrží, zásobníkov, účelových zariadení a strojov a na výrobu náhradných dielov pre hutnícky, energetický a banský priemysel.
Okrem sklárskej výroby a kovovýroby je významnejším priemyselným odvetvím v okrese Medzilaborce drevospracujúci priemysel, ktorý je sústredený do viacerých menších prevádzok, s počtom zamestnancov do 5.
K ďalším závodom patrí PANEP s.r.o.. Jeho činnosť je zameraná na výrobu nesterilného obväzového materiálu z gázy a na spracovanie buničitej vaty na rolky alebo prierezy.

Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie
V súčasnosti sa na území mesta nachádza päť školských zariadení v pôsobnosti mesta. Konkrétne ide o dve materské školy: MŠ Generála Svobodu, MŠ Duchnovičova, dve základné školy: ZŠ Komenského, ZŠ Duchnovičova a jedna základná umelecká škola: ZUŠ Alexandra Andrejeviča Ljubimova. V meste sa ďalej nachádza Špeciálna základná škola s materskou školou internátna a taktiež dve stredné školy, ide o Gymnázium a SOŠ Andyho Warhola.
Zdravotnícka starostlivosť pre občanov je poskytovaná formou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotníckej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v meste Medzilaborce.
Poskytovanie primárnej zdravotnej starostlivosti na území mesta zabezpečujú viaceré súkromné ambulancie nachádzajúce v objekte Nemocnice s poliklinikou v Medzilaborciach, resp. v Neštátnom zdravotníckom zariadení na ulici A. Warhola. Účelové zdravotnícke zariadenie je vybudované vo východnej časti mesta na sídlisku Vrch. Má kapacitu cca 25 lekárskych pracovísk a výhľadovo vyhovuje pre rozvoj mesta a spádového územia v návrhovom období. Lôžková časť je pri internom oddelení s kapacitou cca 50 lôžok. Na 1. NP sú umiestnené sociálne priestory a Domov dôchodcov s kapacitou cca 22 lôžok. Na 3. NP sú umiestnené administratívne priestory a rýchla záchranná služba. Zariadenie je evidované ako nezisková organizácia. Sekundárna zdravotná starostlivosť je poskytovaná v Nemocnici s poliklinikou v Medzilaborciach zameranej na vnútorné lekárstvo a doliečovacie služby. V meste Medzilaborce rovnako ponúkajú svoje služby 3 lekárne.
Najvýznamnejším zariadením sociálnej starostlivosti v meste Medzilaborce je Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb na Ševčenkovej ulici s kapacitou 34 miest pre časť domov dôchodcov a 10 miest pre časť domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom, ktorého zriaďovateľom je Prešovský samosprávny kraj. Medzi ďalšie zariadenia sociálnej starostlivosti patria Detský domov sv. Nikolaja (v správe Prešovskej pravoslávnej eparchie) s kapacitou 90 miest, Detský domov na ul. Kpt. Nálepku, Domov pre osamelých rodičov, Charitatívno – sociálne centrum, Krízové stredisko a Útulok Medzilaborce.
V meste Medzilaborce rovnako vyvíja svoju činnosť opatrovateľská služba a Komunitné centrum.

Prevádzky obchodu a služieb sú vo väčšom rozsahu zoskupené v centre mesta v objektoch:
- Obchodný dom Jednota
- Obchodný dom Kamjana

V južnej časti centra pri ľavom brehu rieky Vydranky je umiestnený obchodný dom Tesco.
Obchodné prevádzky – potravinového typu, pohostinstvá, bary, bufety, herne, predajne odevov, obuvi, drogistického tovaru, domácich potrieb, nábytku, kvetov a pod. sú prevažne koncentrované v centre mesta na obidvoch stranách cesty II. triedy až po železničnú trať. Sú riešené ako samostatné objekty a ako polyfunkčné prevádzky priradené k funkcii bývania na úrovni 1.NP, resp. 2.NP. Ďalšie prevádzky sú umiestnené v ťažiskách miestnych centier, pri cestách II. a III. triedy a pri hlavných komunikáciách.
Ubytovacie a stravovacie služby zabezpečuje najmä Eurohotel Laborec, penzióny Andy a Štart, stravovacie služby viaceré prevádzky reštauračného charakteru.

Medzilaborce ako okresné mesto ponúka aj služby formou pracovísk verejnej administratívy: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Okresný úrad Medzilaborce, ŠOP SR - Správa CHKO Východné Karpaty, Lesy SR - Lesná správa Medzilaborce, Okresné riaditeľstvo - Hasičský a záchrany zbor SR, Polícia SR - Obvodné oddelenie policajného zboru, Sociálna poisťovňa - Pracovisko Sociálnej poisťovne.
Zastúpenie má v meste aj bankový sektor: Poštová banka, VÚB, Slovenská sporiteľňa, Prima banka.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Plochy poľnohospodárskej pôdy sú rozložené celkovo na menších plochách Katastra mesta Medzilaborce (prevládajú plochy lesov v západnej a východnej časti katastra) v páse prechádzajúcim strednou časťou katastra od severu na juh na mierne vyvýšených terasách spádovaných k rieke

Laborec, resp. k jeho prítoku Vydranke. Väčšie plochy ornej pôdy sú rozložené v južnej časti KÚ pri sídlisku Vrch. Poľnohospodárska pôda spolu zaberá 29,27 % celkovej výmery katastra, pričom na ornú pôdu pripadá 5,48 % z celkovej výmery. Najväčšia časť poľnohospodárskej pôdy pripadá na trvalé trávne porasty - 22,63 % z celkovej výmery katastra mesta.
Pôvodné poľnohospodárske využitie v areáloch PD pre živočíšnu výrobu bolo zásadne produkčne znížené a časti plôch pôvodných areálov vrátane niektorých objektov sú nevyužívané, resp. sa vymedzujú pre iné funkcie výroby a služieb rôznych podnikateľských subjektov. Tento proces, ktorý podstatne ovplyvňujú majetkovoprávne vzťahy nie je ukončený.

Lesy zaberajú rozsiahle plochy vo východnej a západnej časti KÚ. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v okolí Laborca a jeho prítokov tvoria karpatské dubovo-hrabové lesy, v južnej časti KÚ v menšom rozsahu jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov, v severovýchodnej a východnej časti KÚ bukové a jedľovo-bukové lesy. Ostatnú časť KÚ pokrývajú potenciálne podhorské bukové lesy. Z hľadiska kategorizácie lesov podľa funkcií sú v KÚ zastúpené prevažne hospodárske lesy. Podľa údajov uvedených v Atlase krajiny Slovenskej republiky je v katastri mesta Medzilaborce najväčšia výmera hospodárskych lesov, ďalej je tu 901,62 ha ochranných lesov a 896,29 ha lesov osobitného určenia. Na pravom brehu Laborca vedľa zastavaného územia mesta je umiestnený lesopark.
Z hľadiska druhovej skladby lesov prevláda buk v rozsahu cca 85%. Ďalšie listnaté stromy – hrab, dub, javor, brest a jaseň – predstavujú cca 10 % lesných stromových drevín. Ihličnaté stromy – jedľa a smrek – sú zastúpené v rozsahu cca 5%.
Územie patrí do správy LZ Vranov n.T. – LS Medzilaborce. Hospodária tu štátne lesy, mestské lesy a 3 urbárske spoločnosti – Medzilaborce, Vydraň a Borov.

Turizmus, cestovný ruch a rekreácia
Podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja v platnom znení je potenciál mesta Medzilaborce a jeho okolia najmä pre vidiecky cestovný ruch a agroturistiku - nízky počet obyvateľov a nízka hustota zástavby vytvárajú pôsobením pokojného prostredia vhodné podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného uchu, agroturistiky a chalupárstva. Pre tento druh turizmu sú vhodné lokality najmä v obciach s prirodzeným úbytkom obyvateľstva a z čoho sa akumuluje voľný stavebný fond, najmä rázovitá architektúra (obce v okolí Medzilaboriec).
V rámci regionalizácie cestovného ruchu je okres Medzilaborce súčasťou Hornozemplínskeho regiónu. Hornozemplínsky región má na základe hodnotenia v regionalizácii cestovného ruchu v strednodobom horizonte regionálny a v dlhodobom horizonte nadregionálny význam. Na území Prešovského kraja je tvorený okresmi Stropkov, Medzilaborce, Snina, Humenné a Vranov nad Topľou. Región Medzilaboriec spadá pod Oblastnú organizáciu cestovného ruchu Horný Zemplín a Horný Šariš. Rekreačné zázemie mesta Medzilaborce je oblastného významu a patrí v rámci rajonizácie CR do Laboreckej oblasti. Je zamerané pre krátkodobý cestovný ruch s celoročným využitím s hlavnými druhmi rekreačných činností: turistika, zimné športy, rybolov, poľovníctvo.
Pre pokrytie nárokov každodennej rekreácie sú v meste a jeho okolí vymedzené funkcie a plochy: športovo-rekreačný areál, plaváreň (mimo prevádzky), amfiteáter, miniskanzen – expozícia ľudovej architektúry, záhradkárske lokality, lesopark, zeleň.
Samotné mesto Medzilaborce má z hľadiska cestovného ruchu významné lákadlo - múzeum rodiny Warholovcov. Podľa údajov RÚVZ (2014) je v okrese Medzilaborce 1 hotel s kapacitou 114 lôžok, 2 penzióny s kapacitou 50 lôžok a 1 turistická ubytovňa s kapacitou 4 lôžok.
Rekreačný krajinný celok (RKC) Východné Karpaty je súčasťou trilaterálnej slovensko-poľsko-ukrajinskej medzinárodnej biosférickej rezervácie. V slovenskej časti rezervácie bol vyhlásený NP Poloniny. Územie RKC poskytuje vhodné podmienky pre vidiecku poznávaciu turistiku, ktorej rozsah sa rozšíri o priľahlú poľsku a ukrajinskú časť biosférickej rezervácie po sprevádzkovaní nových hraničných priechodov. Kým na území biosférickej rezervácie Bukovské vrchy (Národný park Poloniny – priority ochrany prírody) sú možnosti cestovného ruchu obmedzené a výstavba športovo-rekreačných zariadení vo voľnej prírode je limitovaná, sústava sídiel pozdĺž južného okraja CHKO má vhodné podmienky pre pobyt v horskom prostredí v spojení s agroturistikou.
Vidiecka turistika ako najperspektívnejší spôsob rekreačného využitia uvedeného územia je len v začiatkoch svojho rozvoja. Jedinými objektami na ubytovanie tohto druhu sú novovytvorené kapacity v Borove, ktoré sú však doteraz využívané iba v zimnom období (lyžiarske vleky).Športovo-rekreačným centrom oblasti je rekreačný priestor Danová - Vydraň, ktorý má vhodné predpoklady po dobudovaní a realizácii umelého zasnežovania plniť funkciu zimného medzinárodného strediska cestovného ruchu.
Vybrané možnosti pre aktívnu turistiku v meste Medzilaborce:
- Lesopark Kamjana v Medzilaborciach (sieť chodníkov vhodných na pešiu turistiku,

- cykloturistiku a bežecké lyžovanie doplnených o odpočívadla s prepojením na čertov kameň),
- Medzinárodná Karpatská cyklotrasa (cestná vedúca územím okresu spájajúca 11 štátov),
- Medzinárodná náučná cyklotrasa (vedúca prihraničným regiónom, spájajúce miesta s významným kultúrnym dedičstvom),
- Trasa bývalej jednokoľajky okolo Kamjanej (slúžila k doprave drevnej hmoty),
- Listnato – ihličnaté lesy bohaté na zverinu a lesné plody,
- Rybník v prímestskej rekreačnej oblasti Danová,
- Skalolezenie v blízkosti Medzilaboriec (Husárske) s niekoľkými stupňami obťažnosti,
- Zimná turistika s prihraničnými traťami,
- Navrhovaný rybník v južnej časti katastrálneho územia mesta na ľavom brehu rieky Laborec (v súčasnosti vo výstavbe),
- Viaceré pešie a cyklistické turistické chodníky v blízkom okolí mesta (Habura, Čertižné, Kalinov, Palota a i.),
- Lyžiarske centrá Danová (dva lyžiarske vleky, prvý s dĺžkou 730 m, prevýšením 170 m a kapacitou 840 osôb/hod., vhodný pre náročnejších lyžiarov s umelým snehom, druhý s dĺžkou 280 m, prevýšením 75 m a kapacitou 600 osôb/hod.) a Borov (dva vleky s dĺžkou 200, resp. 90 m),
- Niekoľko telocviční, posilňovňa,
- Možnosť využitia kolkárne,
- Tenisové kurty a vonkajšie ihriská pre kolektívne hry.

Základná sieťová infraštruktúra mesta Medzilaborce

Cestné komunikácie

Mesto Medzilaborce leží v severovýchodnej časti Slovenska a jeho hlavnú dopravnú kostru tvorí cesta II. triedy č. 559 Humenné - Medzilaborce – Čertižné – hranica s Poľskom. Na ňu sa napája cesta II. triedy č. 575 Stropkov – Havaj – Krásny Brod – Medzilaborce – Palota, na ktorú sa v MČ Vydraň napája cesta III. triedy č. 3868 Medzilaborce - Kalinov. Cesta II. triedy č. 567 v úseku Medzilaborce – Nižná Jablonka – Hostovice – Pčoliné – Snina sa napája na cestu II/559 v katastri obce Krásny Brod (mimo územia mesta Medzilaborce) v miestnej časti Podňagovčík.

Tab.: Intenzita dopravy na prieťahu ciest II. triedy II-559 a II-575 v katastri mesta Medzilaborce v roku 2010 (počet vozidiel/24 hod.)

Číslo úseku/číslo cesty	Názov sčítacieho úseku	Rok	Nákladné vozidlá	Osobné vozidlá + motocykle	Spolu
02882/II-559	Medzilaborce	**2010**	315	5235	**5550**
031106/II-575	Medzilaborce	**2010**	94	535	**629**

Zdroj: SSC, 2016

Železničná doprava

Mesto Medzilaborce, vrátane južnej, centrálnej a severovýchodnej časti rovnomenného okresu, je napojené na systém celoštátnej železničnej dopravy. Dotknutým územím zámeru prechádza trasa jednokoľajnej železničnej trate nadregionálneho významu č. 191 Michaľany – Medzilaborce – Štátna hranica (PKP) s motorovou trakciou. Predmetná železničná trať už má v súčasnosti i medzinárodný význam s čiastočnou prevádzkou len nákladnej dopravy.

Železničná stanica Medzilaborce je situovaná na hranici centrálnej a južnej časti, železničná stanica Medzilaborce – mesto v severnej časti mesta.

Pešie a cyklistické komunikácie

V katastri mesta Medzilaborce sú trasované cyklistické cesty, ktoré sú prevažne integrované v koridoroch dopravných komunikácií. Z hľadiska širšieho významu je nadradená trasa na smer Čertižné – Jaśliska, kde je riešený medzinárodný prechod pre peších a bicyklistov.

V návrhu ÚPN-O sa rieši cyklotrasa pri ľavom brehu rieky Laborec, ktorá vytvorí spojenie severnej a južnej časti katastra Medzilaborce až do katastra Krásny Brod.

Letecká doprava

V katastri mesta Medzilaborce sa nenachádza žiadne civilné letisko ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Riešené územie sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení.

Zásobovanie vodou a odkanalizovanie
V okresoch Humenné, Medzilaborce a Snina bolo z celkového počtu 114 348 obyvateľov (pokles o 487) v roku 2013 pitnou vodou z verejných vodovodov zásobovaných 93 587 obyvateľov, čo je 81,84 %. Ostávajúcich 18,16 % obyvateľov je odkázaných na individuálne zásobovanie. Zo 119 obcí uvedeného regiónu má verejný vodovod 57 obcí. V súvislosti s uvádzaným počtom obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov je nutné poznamenať, že ide skôr o počet obyvateľov, ktorí majú zabezpečený prístup k pitnej vode z verejných vodovodov. So stúpajúcou cenou vody niektorí odberatelia (hlavne na vidieku) rapídne znižujú odber vody z verejných vodovodov a súbežne napájajú svoje domácnosti aj na vlastné zdroje vody. Zatiaľ čo v mestách je spotreba vody na úrovni cca 140 až 150 l/osobu/deň, v obciach je spotreba vody väčšinou výrazne pod 100 l/osobu/deň a sú obce, kde spotreba vody nie je ani 50 l/osobu/deň.
Skupinový vodovod Medzilaborce (Medzilaborce, Krásny Brod), skupinový vodovod Výrava - Oľšinkov je v správe VVS, a.s., Košice, závod Humenné. Rozhodujúcim zdrojom vody pre verejné vodovody v okrese Medzilaborce je povrchový odber z potoka Danová a infiltračné studne pri rieke Laborec v Medzilaborciach, z ktorých je zásobované okresné mesto Medzilaborce. Ostatné verejné vodovody sú zásobované z vlastných menších zdrojov vody, väčšinou zo zachytených prameňov v lesných oblastiach. Na území okresu je pitná voda upravovaná na úpravni vody (ÚV) Danova, ktorá v roku 2013 vyrábala cca 20 l/s vody a ÚV Čertižné (povrchový odber z Laborca) s kapacitou cca 5 l/s. Vody z ostatných zdrojov (zachytené pramene) sú iba dezinfikované. Dezinfekcia pitnej vody skupinového vodovodu Medzilaborce (Medzilaborce, Krásny Brod) je zabezpečovaná ÚV žiarením. Dezinfekcia vody chlórom je naďalej funkčná pre prípady údržby zariadenia a prípadných porúch. V roku 2013 nedošlo v zásobovaní pitnou vodou v okrese Medzilaborce k podstatnejším zmenám.
V okrese Medzilaborce bolo v rámci kontrolného monitoringu vyšetrených 26 vzoriek a v rámci preverovacieho monitoringu 6 vzoriek pitnej vody. Z celkového počtu 32 vzoriek bolo nevyhovujúcich 9 vzoriek (28,13 %), z toho vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch 6 vzoriek (18,75 %) a v mikrobiologických a biologických ukazovateľoch 4 vzorky (12,50 %). Prekročenie medzných hodnôt bolo z hľadiska zdravotného nevýznamné. V porovnaní s rokom 2012 došlo k zlepšeniu kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v okrese Medzilaborce. *(zdroj: Výročná správa o činnosti RÚVZ so sídlom v Humennom za rok 2013, RÚVZ so sídlom v Humennom, apríl 2014*).

V meste je vybudovaná kanalizácia s mechanicko-biologickou ČOV - projektovaná kapacita 11800 EO, 3629 m^3/deň. ČOV je umiestnená v katastri obce Krásny Brod. Uvedená kapacita vyhovuje pre predpokladaný rozvoj mesta v návrhovom období vzhľadom na ekonomické a demografické podmienky v meste a regióne. K 31.12.2006 bolo na kanalizáciu napojených 6657 obyvateľov mesta. Množstvo splaškových vôd je úmerné dennej potrebe pitnej vody.

Zásobovanie elektrickou energiou
Mesto Medzilaborce je zásobované elektrickou energiou z dvoch hlavných vzdušných VN 22 kV prívodov: VN 279 Snina a VN 507 Stročín, ktoré sú riešené s možnosťou vzájomného prepojenia. Sú trasované východne v spoločnom koridore vedľa zastavaného územia MČ Medzilaborce, kde sa rozvetvujú. Z týchto hlavných trás sú napojené vzdušnými prípojkovými VN 22 kV rozvodmi jednotlivé trafostanice v meste.

Zásobovanie plynom
Prevažná časť mesta je plynofikovaná. Rozšírenie existujúcich odberateľov plynu, prípadne napojenie novonavrhovaných lokalít obytnej výstavby (KBV, IBV), zariadení občianskej vybavenosti a podnikateľských subjektov je možné riešiť napojením na prevádzkované plynárenské zariadenia.
Prevádzkový tlak v STL systéme rozvodu plynu v meste je 300 kPA.
Mesto je napojené z hlavného rozvodu VTL DN200 trasovaného zo severu na juh v údolí rieky Laborec. V meste Medzilaborce je trasa odklonená východne za sídlisko Vrch. V katastrálnom území sú 2 regulačné stanice plynu VTL/STL.

Zásobovanie teplom
Prevažná väčšina objektov v meste je zásobovaná teplom z kotolní na plyn. Bytové domy a niektoré objekty vybavenosti v centrálnej časti sú zásobované teplom z centrálnych kotolní umiestnených v MČ Medzilaborce /centrálne zdroje pre vykurovanie bytov a nebytových priestorov/:
- Kotolňa na sídlisku Vrch – plyn,
- Kotolňa v centre za Jednotou – plyn, štiepka /biomasa/,

- Kotolňa za Špeciálnou školou – plyn.
Kotolňa za Jednotou a kotolňa za Špeciálnou školou sú prepojené teplovodným kanálom.
Bytové jednotky v rodinných domoch majú prevažne ústredné lokálne vykurovanie s plynovými kotolňami. Malá časť domov využíva na vykurovanie tuhé palivo. Niekoľko objektov RD má elektrické vykurovanie.

IT infraštruktúra
V katastri mesta Medzilaborce sú trasované telekomunikačné diaľkové káble: OOK Humenné – Medzilaborce, KK Svidník – Medzilaborce, DK Medzilaborce – Čabiny.
V meste Medzilaborce sú umiestnené 2 centrálne satelitné zariadenia mobilnej telefónnej siete – obidve v MČ Medzilaborce: na bytovom dome na sídlisku Vrch a na budove Úradu práce na sídlisku Vrch.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia.

Kvalita ovzdušia

Podľa výročnej správy RÚVZ so sídlom v Humennom za rok 2013 sa v rámci regiónu s pôsobnosťou RÚVZ so sídlom v Humennom sa nenachádzajú oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia podľa § 9 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Merania znečisťujúcich látok vo voľnom ovzduší neboli RÚVZ so sídlom v Humennom vykonané. Na území mesta Humenné je nainštalovaná meracia stanica SHMÚ. Podľa dostupných údajov boli na tejto stanici sledované ukazovatele PM10, PM2,5 a koncentrácie ozónu. Hodnoty nameraných škodlivín sú väčšinou výrazne pod hodnotou povolených imisných limitov (priebežná informácia z webovej stránky SHMÚ). V lokalite Kolonického sedla (okres Snina) je nainštalovaná ďalšia meracia stanica SHMÚ, na ktorej boli sledované koncentrácie PM10. Merania imisií v rámci okresov Humenné, Snina a Medzilaborce inou organizáciou neboli vykonané.

V meste Medzilaborce sa nachádza jeden významnejší stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia, ktorý spravuje BYTENERG spol. s r.o. v Medzilaborciach. V Medzilaborciach nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Za ďalší významnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať premávku po ceste II/559 a miestnych komunikáciách a lokálne vykurovanie pevným palivom v rodinných domoch. Mesto Medzilaborce je plynofikované.

Podľa *Správy o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike za rok 2013* (MŽP SR, SHMÚ, 2015) je v okrese Medzilaborce priaznivejšia situácia v merných územných emisiách v porovnaní s celoslovenským priemerom. Medzi desať najväčších producentov emisií CO v Prešovskom kraji je zaradený BYTENERG spol. s r.o. v Medzilaborciach s ročnými emisiami 19,85 t CO za rok 2013. Uvedený zdroj BYTENERG spol. s r.o. v Medzilaborciach s ročnými emisiami 10,55 t tuhých znečisťujúcich látok (TZL) za rok 2013 je 5. najväčším zdrojom TZL v Prešovskom kraji za rok 2013.

Tab.: Emisie zo stacionárnych zdrojov v SR za rok 2013 v územnom členení za okres Medzilaborce a za SR (zdroj: MŽP SR, SHMÚ, 2015)

Územná jednotka	Emisie [t/rok]				Merné územné emisie [t/rok.km^2]			
	TZL	SO_2	NO_x	CO	TZL	SO_2	NO_x	CO
Okres Medzilaborce	201	18	48	264	0,47	0,04	0,11	0,62
Slovenská republika	36 021	52 760	38 410	173 819	0,73	1,08	0,78	3,54

zdroj: MŽP SR, SHMÚ, 2015

Ochranné pásma vodných zdrojov

V katastri mesta Medzilaborce sa nachádzajú vodárenské zdroje v jeho severnej polovici (v alúviu Laborca pod miestnou časťou Borov), ktoré majú vyčlenené aj ochranné pásma II. stupňa.
Na vlastnej lokalite navrhovanej činnosti výstavby protipovodňovej hrádze sa vodárenské zdroje ani ich ochranné pásma nevyskytujú.

Odpady

Nakladanie s komunálnym odpadom (KO) v meste je riešené separovaným spôsobom prostredníctvom firmy Ekoservis ML s.r.o. (mesto). Vývoz sa realizuje na skládku, ktorá je umiestnená

v k.ú. susednej obce Krásny Brod, ktorú spravuje uvedená firma. Najbližšia skládka nebezpečného odpadu je v k.ú. mesta Strážske. Triediareň KO je umiestnená v areáli Technických služieb v južnej časti mesta. Nakladanie s odpadmi v meste sa riadi podľa „Programu odpadového hospodárstva mesta Medzilaborce“.

Odpadové vody
V meste je vybudovaná kanalizácia s mechanicko-biologickou ČOV - projektovaná kapacita 11800 EO, 3629 m^3/deň. ČOV je umiestnená v katastri obce Krásny Brod. Uvedená kapacita vyhovuje pre predpokladaný rozvoj mesta v návrhovom období vzhľadom na ekonomické a demografické podmienky v meste a regióne. K 31.12.2006 bolo na kanalizáciu napojených 6657 obyvateľov mesta. Množstvo splaškových vôd je úmerné dennej potrebe pitnej vody.

Hluk
Odklonená koncová poloha mesta v regióne, úpadok ekonomických pomerov a výrazné zníženie výrobnej produkcie ovplyvnili aj frekvenciu cestnej a železničnej dopravy, ktorá sa výrazne nezvýšila.
Nadmerným hlukom nad hranicu 60 dB môžu byť zasiahnuté blízke plochy obytnej zástavby pri železnici (29m-68m od osi trate) a kontaktové plochy pri cestách II. triedy (39m-54m od osi cesty).
Pri novej výstavbe z dôvodu možnej hlukovej záťaže spôsobenej premávkou vozidiel na ceste II. triedy je vhodné odsadenie nových obytných budov za hranicu hlukovej záťaže.
Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku LAeq v dennom období v obytnom území v okolí ciest II. triedy je 60 dB(A)* a najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku LAeq v nočnom období v obytnom území v okolí ciest II. triedy je 50 dB(A)*.
Poznámka:
** Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. zo 16. 8. 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hluku, infrazvuku a vibrácii a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácii v životnom prostredí v znení vyhlášky MZSR č. 237/2009 Z. z. – Tabuľka č.1: Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí pre kategóriu územia III.*

Rizikové faktory
Ochrana pred povodňami.
Časť úsekov tokov pretekajúcich katastrom mesta Medzilaborce nemá dostatočnú kapacitu na prevedenie Q_{100} ročnej veľkej vody a pre niektoré z týchto tokov nie je doposiaľ v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov určený rozsah inundačného územia a do doby jeho určenia sa vychádza z podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami, za čo považujeme aj informácie o povodniach v minulých rokoch.
Zámerom mesta Medzilaborce je vybudovať byty nižšieho štandardu. Pre tento účel plánuje využiť územie na pravom brehu toku Laborec poniže jestvujúceho cestného mosta, ktoré je v súčasnosti pomerne zanedbané. Nachádzajú sa tam stavby prevádzkových objektov niekdajšej píly a priemyselnej haly. Pozdĺž toku je územie zarastené náletovými drevinami, prevažne krovím a ojedinelými stromami.
Podľa projektu „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika“ je predmetné územie čiastočne zaplavované už pri prietoku Q_{20} a pri prietoku Q_{100} je viac – menej zaplavená celá záujmová plocha. Z toho dôvodu je nutné pred samotnou výstavbou na danom území zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia na prietok Q_{100} ročnej veľkej vody a to od zaústenia toku Vydranka na dĺžke cca 600 m smerom po toku, buď na ľavej alebo na pravej strane toku Laborec.

Tab.: N - ročné maximálne prietoky v $m^3.s^{-1}$

Tok - profil	Plocha povodia	Veľké vody dosiahnuté alebo prekročené raz za N rokov ($m^3.s^{-1}$)						
		1	2	5	10	20	50	100
Vydranka-Medzilaborce	67,35	16	23	33	67	90	120	145
Laborec-Krásny Brod	158,30	28	50	85	115	150	200	240

Zdroj: HEP povodia Laborca. SVP, š.p., OZ PBaH Košice, 2000

Údaje o povodňovej situácií a o prietoku storočnej veľkej vody **Q_{100} = 335,0 m^3/s** z projektu „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika vodných tokov Slovenska“ poskytol správca toku SVP, š.p., OZ Košice.

Radónové riziko
Podľa mapového servera http://mapserver.geology.sk/radio/ prakticky celý kataster mesta Medzilaborce vykazuje **nízke radónové riziko**, iba cez jeho východnú časť sa tiahne zo severu na juh

úzky pás spadajúci do **stredného radónového rizika** podľa objemovej aktivity ^{222}Rn v pôdnom vzduchu.
Riešené územie navrhovanej protipovodňovej hrádze leží na území s mapovaným **nízkym radónovým rizikom.**

Svahové deformácie a zosuvy
Záujmové katastrálne územie Lenartov leží v oblasti flyšového pásma, kde sú evidované **svahové deformácie** a **potenciálne zosuvné územia**. Podľa zdroja Mapa stability svahov, list 28-32 Medzilaborce, GeoSlovakia, s.r.o., Košice, INGEO – ighp, s.r.o., Žilina, stav k: december 2002) a podľa webovej lokality http://mapserver.geology.sk/zosuvy v rámci GEOFOND-u sa eviduje v oblasti lokality masívu Kamenná svahová deformácia (registračné číslo 60026), pre ktorú sa uvádza, že jej čelo zasahuje do vodného toku Laborec. V rámci katastra mesta Medzilaborce je evidovaných niekoľko ďalších svahových deformácií a zosuvných území.

Obr.: Výrez z mapy náchylnosti na svahové deformácie v širšom okolí navrhovanej činnosti

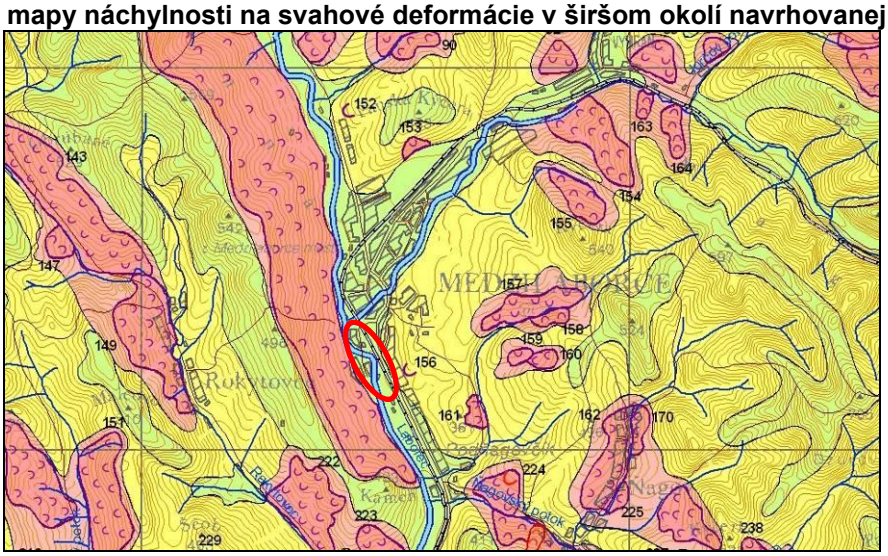

zdroj: © www.geology.sk, 2016

- lokalita navrhovanej činnosti

K rizikovým faktorom je potrebné v súčasnosti (s výhľadom do budúcnosti) zaradiť aj **klimatickú zmenu**. Podľa klimatológov častejšie ako doteraz budeme mať dlhšie obdobia s nízkymi úhrnmi zrážok a krátke obdobia s lejakmi. To znamená, že sa tu často vyskytnú súvislé obdobia sucha, na ktoré sa budeme musieť adaptovať vhodnými opatreniami a súčasne je potrebné počítať s krátkodobými obdobiami s potenciálnym vznikom povodní z prívalových dažďov na malých vodných tokoch. Americkí a slovenskí vedci zdokumentovali zmeny aj v slovenských lesoch a poukázali na vyššiu zraniteľnosť Slovenska voči extrémnym meteorologickým fenoménom (zdroj: *http://komentare.hnonline.sk/komentare-167/klimaticka-zmena-zasiahla-uz-aj-slovensko-989517*).

Na druhej strane, k pozitívam globálneho otepľovania u nás v miernom pasme patrí to, že oteplenie postupne znižuje náklady na vykurovanie, zateplenie budov, opravy ciest a budov, oblečenie, zimnú údržbu ciest, predlžuje vegetačné obdobie rastlín, znižuje počet havárií vplyvom šmyku na cestách a pod.

Životné prostredie
V okrese Medzilaborce podľa celoštátne spracovaných podkladov je z hľadiska jednotlivých stupňov poškodenia životného prostredia – regióny environmentálnej kvality vyčlenené územie najvyššej kvality - *1. environmentálna kvalita – regióny s nenarušeným prostredím*.

Obr.: Regióny environmentálnej kvality

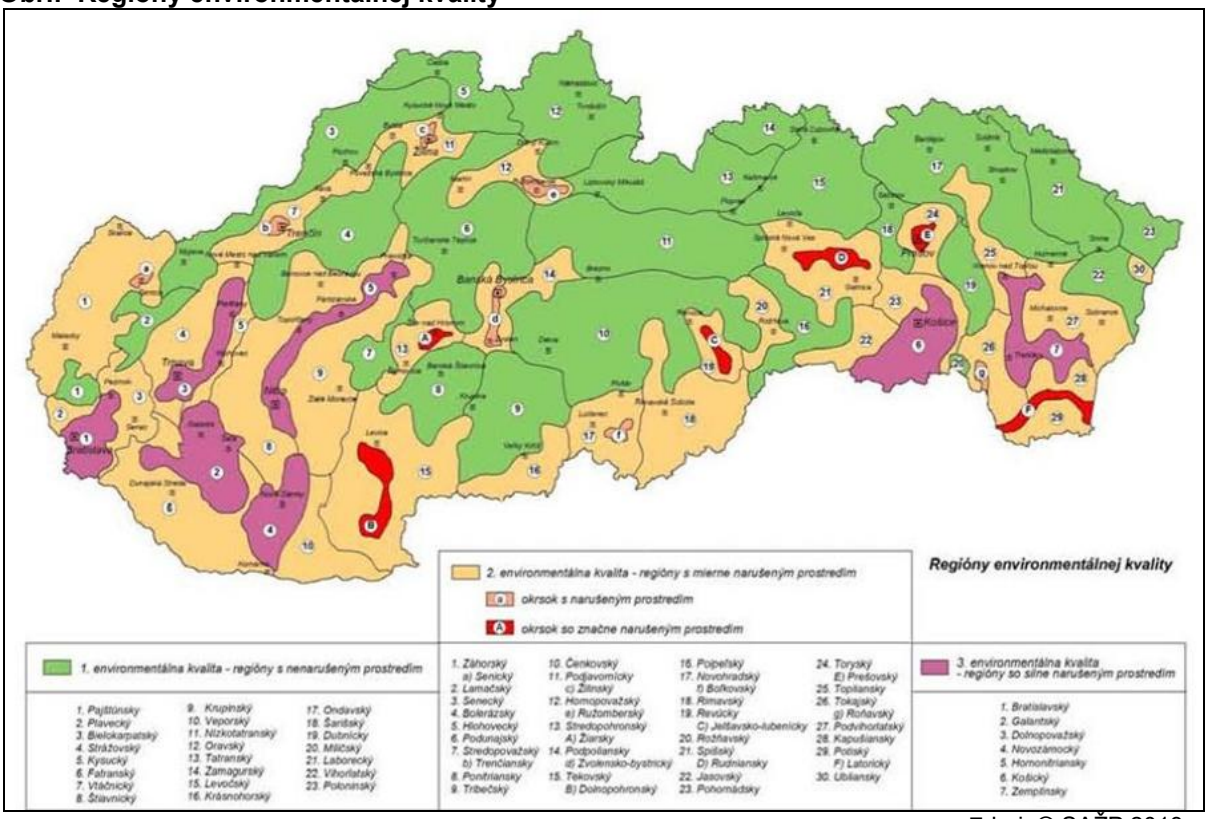

Zdroj: © SAŽP 2013

Podľa kvality životného prostredia patrí územie okresu Medzilaborce (vrátane lokality zámeru) do prostredia vysokej kvality.

Obr.: Kvalita životného prostredia s vymedzením zaťažených oblastí a okrskov na území SR

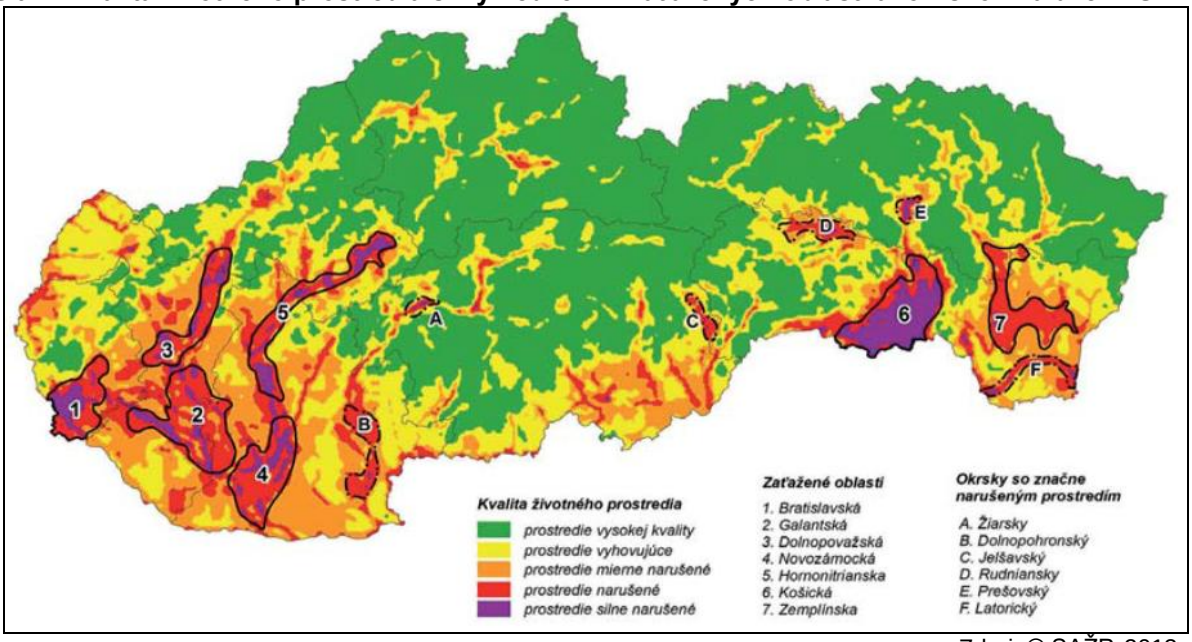

Zdroj: © SAŽP, 2013

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

1. Požiadavky na vstupy (napr. záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky).

Záber pôdy
Predmetná stavba bude realizovaná na území po pravom (SO 01 a SO 03) a ľavom (SO 02) brehu toku Laborec. Trvalé zábery plôch sú potrebné pod teleso hrádze, dočasné zábery pre manipulačné pásy v š. 4,0 m po obidvoch stranách hrádze a pre skládky ornice.
Navrhovaná činnosť bude realizovaná na parcelách „C“ KN v k.ú. Medzilaborce číslo 1053/1, 1037/1, 1037/3, 1053/9, 1045/1, 1475/8, 1301/1, 1301/2.

Tab.: Celkový záber pôdy pre navrhovanú činnosť:

Druh záberu Stavebný objekt:	Koruna hrádze (m^2):	Svahy hrádze (m^2):	Odkop zeminy (m^2):	Štrkový poľný prejazd (m^2):	Spolu (m^2):
SO 01	730,32	2 045,64	680,70	174,00	**3 630,66**
SO 03	555,00	2 056,79	-	-	**2 611,79**
Spolu:	**1 285,32**	**4 102,43**	**680,70**	**174,00**	**6 242,45**

Zdroj: projektová dokumentácia stavby, PRODOSING, s.r.o., 06-2016

Spotreba vody
V tejto fáze rozpracovania navrhovanej činnosti nie sú vyčíslené požiadavky na potrebu vody. Predpokladáme, že pracovníci pri výstavbe budú na pitie používať dovážanú pitnú vodu v PET fľašiach, prípadné požiadavky na technickú vodu pre jednotlivé plánované stavebné objekty budú zabezpečované dovozom v cisterne alebo z verejného vodovodu.
Počas prevádzky sa nepredpokladá potreba pitnej vody.

Ostatné surovinové zdroje
V súvislosti s výstavbou sa plánujú pre ochranné protipovodňové objekty (zemné sypané hrádze) nižšie uvedené objemy zeminy, ktorých zdroj sa predpokladá na parcele č. 1039 v k.ú. Medzilaborce:

Tab.: Celkový predpokladaný objem násypov pre navrhovanú činnosť:

Druh činnosti/ Stavebný objekt:	Objem zeminy hrádze (m^3):
SO 01	3 972,76
SO 03	4 186,00
Spolu:	**8 158,76**

Zdroj: projektová dokumentácia stavby, PRODOSING, s.r.o., 06-2016

Počas prevádzky sa neočakáva požiadavka na surovinové zdroje. Iba v prípade neočakávaného poškodenia protipovodňovej hrádze však bude potrebná jej oprava s predpokladom dovozu materiálu na opravu.

Energetické zdroje
Elektrická energia, v prípade potreby, bude odoberaná z miestnej rozvodnej siete v danej lokalite.
S odberom zemného plynu sa počas výstavby, ani počas prevádzky neuvažuje.

Dopravná infraštruktúra
Ani územný plán mesta Medzilaborce, ani stavebný zámer nepredpokladá výstavbu novej prístupovej cesty na navrhovanú lokalitu protipovodňovej ochrany. Pre dopravu materiálu počas výstavby a počas prevádzky sa uvažuje s používaním existujúcich miestnych a účelových komunikácií (lesné cesty, poľné cesty), ktoré dopravne plochu navrhovanej činnosti sprístupňujú.

Nároky na pracovné sily
Pre etapu výstavby sa predpokladá zamestnanie cca 10 – 12 pracovníkov. Počet pracovníkov na stavbe a ich sociálne zabezpečenie je v kompetencií zhotoviteľa stavby. On určí koľko pracovníkov

kedy bude na stavbe pracovať s tým, že zmluvne dohodnutý termín ukončenia stavby je nutné dodržať.
Hotová stavba po ukončení výstavby nevyžaduje trvalú obsluhu. Prevádzku bude zabezpečovať správca toku SVP, š.p., Banská Štiavnica, OZ Košice, Správa povodia Laborca Michalovce.

Výrub drevín
Pre etapu výstavby boli konkretizované požiadavky, že pre umiestnenie jednotlivých stavebných objektov bude potrebné zabezpečiť výrub drevín rastúcich mimo les, ktoré dnes pokrývajú podstatnú časť pozemku výstavby, kde sa má navrhovaná činnosť objektov protipovodňovej ochrany územia umiestniť. V zmysle platnej legislatívy na ochranu drevín rastúcich mimo les (povolenie na výrub upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny), v prípade požiadavky na výrub stromov na lesných pozemkoch je potrebné postupovať podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v platnom znení. Navrhovaná činnosť vyžaduje podľa dendrologického prieskumu (tvorí samostatnú súčasť projektovej dokumentácie stavby) výrub drevín rastúcich mimo les v rozsahu:

Tab.: Celkový predpokladaný počet stromov a plocha krov určená na výrub:

Stavebný objekt (SO) číslo:	Počet stromov určených na výrub v kusoch:	Plocha krov určená na výrub v m^2:	Spoločenská hodnota drevín v €:
SO 01	155	950	137 000
SO 03	48	2 400	154 000
Spolu SO 01 a SO 03:	**203**	**3 350**	**291 000**

Zdroj: projektová dokumentácia stavby, PRODOSING, s.r.o., 03-2016

Iné nároky
Na základe vyjadrenia Slovak Telekom, a.s., Bratislava, číslo vyjadrenia 6611614599 zo dňa 02.06.2016, pri zemných prácach a terénnych úpravách v súvislosti s realizáciou navrhovanej stavby dôjde do styku so sieťami elektronických komunikácií spoločností Slovak Telekom, a.s. a/alebo DIGI SLOVAKIA, s.r.o.

2. Údaje o výstupoch (napr. zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície).

Znečistenie ovzdušia:
Počas výstavby bude nevyhnutné pre zabezpečenie stavebných prác a dovoz stavebného materiálu (resp. odvoz výkopovej zeminy) používať stavebné stroje a mechanizmy, ktoré nie sú považované v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a Prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší za stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia (pôjde o mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia). Pre dovoz materiálu na výstavbu a pri vlastnej výstavbe stavebných objektov sa použijú nákladné automobily a stavebné mechanizmy, ktoré sú pri svojej prevádzke zaradené do malých zdrojov znečisťovania ovzdušia.
Počas prevádzky: podľa Prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší nie je prevádzka objektov protipovodňovej ochrany zaradená ako emisný zdroj. K malému lokálnemu zaťaženiu ovzdušia emisiami však môže dôjsť v čase prebiehajúcich opráv a údržbárskych prác na jednotlivých objektoch protipovodňovej ochrany. Predpokladané vplyvy budú malého rozsahu a dočasné (krátkodobé).

Odpadové vody
Ani pri výstavbe ani pri prevádzke navrhovanej činnosti sa nepredpokladá vznik odpadovej vody. Počas výstavby protipovodňovej hrádze exkrementy budú zachytávané v suchých záchodoch pri ploche stavby.

Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu
Zdrojom hluku budú počas výstavby stavebné mechanizmy (dovoz materiálu, vlastná výstavba jednotlivých objektov protipovodňovej ochrany) a prípadne používanie energocentrály na výrobu elektrickej energie. Iné zdroje hluku sa nepredpokladajú.
Vibrácie spojené so stavebnými aktivitami budú malého až stredného rozsahu a nebudú mať širší dopad. Žiarenie, teplo a zápach sa pri realizácii stavebného zámeru neuvažuje.

Počas prevádzky je predpoklad vzniku hluku počas údržby objektov protipovodňovej ochrany, vlastné objekty protipovodňovej ochrany nebudú zdrojom hluku.
Prevádzka navrhovaného zámeru nebude mať zdroje vibrácií, žiarenia, tepla, ani zápachu.

Odpady
V súvislosti s realizáciou stavebných práca sa predpokladajú nasledovné množstvá výkopov pre jednotlivé stavebné objekty:

Tab.: Celkový predpokladaný objem výkopov pre navrhovanú činnosť:

Druh činnosti/ Stavebný objekt:	Výkopové práce (m^3):
SO 01	1 793,55
SO 03	1 632,50
Spolu:	**3 426,05**

Zdroj: projektová dokumentácia stavby, PRODOSING, s.r.o., 06-2016

Výkopová zemina bude dočasne uskladnená na parcele č. 1045/1, pokiaľ sa nerozhodne, či je vhodná do násypov protipovodňovej hrádze. Pokiaľ sa nebude dať na základe jej vlastností výkopová zemina použiť ako násypový materiál do protipovodňovej hrádze, bude následne vyvezená ako zásypový materiál na miestnu skládku komunálneho odpadu.

Predpokladá sa, že zo stavebnej činnosti počas realizácie stavebných prác vzniknú odpady z búracích prác opusteného murovaného objektu a poškodeného oplotenia. Tieto odpady – stavebná suť, budú použité na zásyp nefunkčnej žumpy a prebytočné množstvo sute bude zneškodňované v zmysle platnej legislatívy odpadového hospodárstva.
Zemina z výkopu základovej škáry pod hrádze bude použitá na úpravy terénu okolo ochranných hrádzi.
V prípade vzniku odpadov kategórie „N“ sa bude s nimi nakladať v zmysle platnej legislatívy o odpadovom hospodárstve a zabezpečí sa ich zneškodnenie cestou organizácie oprávnenej na nakladanie s nebezpečným odpadom, o čom organizácia vydá doklad.
Počas realizácie stavby sa predpokladá vznik odpadov kategórie: ostatný – O a nebezpečný – N (v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov). Výstavbou navrhovaného zámeru sa predpokladá vznik nasledovných druhov odpadu:

Tab.: Druhy a kategórie odpadov, ktoré môžu vznikať v období realizácie navrhovanej činnosti

Kód	Názov	Kategória	Predpokladaný spôsob zneškodnenia
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O	skládka, recyklácia
15 01 02	Obaly z plastov	O	skládka, recyklácia
15 01 04	Obaly z kovu	O	skládka, recyklácia
15 01 06	Zmiešané obaly	O	skládka
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N	skládka nebezpečných odpadov
17 01 01	Betón	O	skládka
17 02 01	Drevo	O	skládka, recyklácia
17 02 02	Sklo	O	skládka, recyklácia
17 02 03	Plasty	O	skládka, recyklácia
17 02 04	Sklo, plasty a drevo obsahujúce nebezpečné látky alebo nebezpečnými látkami znečistené	N	skládka nebezpečných odpadov
17 04 05	Železo a oceľ	O	skládka, recyklácia
17 05 04	Zemina a kamenie neuvedené pod 17 05 03	O	skládka
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	skládka
20 01 01	Papier a lepenka	O	skládka, recyklácia
20 03 01	Zmiešaný komunálny odpad	O	skládka komunálneho odpadu

Množstvo stavbou vyprodukovaného odpadu nie je v tejto etape prípravy zámeru konkretizované. V tabuľke sú uvedené iba predpokladané druhy vznikajúceho odpadu na stavbe. S odpadom a s prípadným nebezpečným odpadom bude nakladané podľa platnej legislatívy odpadového hospodárstva v Slovenskej republike a podľa VZN pre oblasť odpadového hospodárstva mesta Medzilaborce.

Tab.: Druhy a kategórie odpadov, ktoré môžu vznikať v období prevádzkovania navrhovanej činnosti protipovodňovej hrádze

Kód	Názov	Kategória	Predpokladaný spôsob zneškodnenia
17 02 01	Drevo	O	skládka, recyklácia, energetické využitie
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	skládka

Zabezpečenie a množstvo odpadov počas prevádzky spresní realizačná dokumentácia stavby.

Vyvolané investície
Podľa doterajších poznatkov predkladaný zámer je v čiastočnom dotyku sietí elektronických komunikácií spoločností Slovak Telekom, a.s. a/alebo DIGI SLOVAKIA, s.r.o., táto skutočnosť sa v súčasnosti preveruje.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie vyhodnocujeme v dvoch etapách: etapa výstavby – realizácie zámeru a etapa prevádzky navrhovanej činnosti protipovodňovej ochrany mesta Medzilaborce.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu
Pri navrhovanej činnosti sa uvažujú zásahy do terénu, ktoré sú nevyhnutné na vhodné osadenie protipovodňovej hrádze v teréne, aby mohla plniť svoju funkciu ochrany okolitého územia v alúviu rieky Laborec pred povodňami. Uvedený zásah bude mať vplyv na zmenu možnosti odtoku povrchovej vody v lokalite chránenej protipovodňovou hrádzou do recipientu (tok rieky Laborec). Tento vplyv hodnotíme ako stredne významný a v rámci protipovodňovej ochrany (PPO) je potrebné vytvoriť podmienky pre vhodné zabezpečenie odtoku povrchovej vody z územia alúvia Laborca chráneného protipovodňovou hrádzou do vodného toku. Súčasne sa v rámci zámeru PPO neuvažuje s realizáciou plošne významnejších spevnených plôch na lokalite zámeru. Predpokladáme, že nedôjde k zásadnej zmene režimu podzemných vôd na lokalite oproti súčasnému stavu. Počas stavebných prác bude občasne dochádzať k zakaľovaniu toku. Hodnotíme to ako mierne negatívny dočasný vplyv.
Protipovodňová ochrana v tejto časti mesta Medzilaborce zabezpečí v prípade povodne rýchlejší odtok vody cez jeho kataster a zabráni vybreženiu toku v zastavanom území mesta. Pod koncom protipovodňových objektov by to mohlo spôsobiť, že povodňová vlna sem dorazí o niečo rýchlejšie a bude o niečo vyššia ako pri nulovom variante, tým pádom sa zvýši povodňové ohrozenie plôch tesne pod dolným koncom zúženého povodňového koridoru. Riziká plynúce z povodňového ohrozenia tejto lokality sú však nízke a vzhľadom na charakter využívania alúvia pod ukončením protipovodňovej ochrany (plochy neúžitkov s náletovými drevinami) až zanedbateľné.
V etape prevádzky potenciálnym ohrozením podzemných vôd bude údržba objektov PPO, kedy pri prípadnej havárii na stavebnom mechanizme môže dôjsť k úniku nebezpečných látok (prevádzkové kvapaliny: palivo, mazacie oleje a hydraulické kvapaliny, chladiaca zmes a pod.). Riziko znečistenia je v tomto prípade možné znížiť pravidelnými kontrolami technického stavu stavebných strojov a dodržiavaním pracovných postupov pri práci.
V súčasnosti sa priestor navrhovaný na PPO často využíva v blízkosti bývajúcim rómskym etnikom ako prírodná latrína, čo predstavuje hygienické riziká pri nakladaní s výkopovou zeminou.

Vplyvy na pôdu
V tejto fáze spracovania projektovej dokumentácie projektového zámeru PPO mesta Medzilaborce vyčíslené a vymedzené objemy výkopov a plocha úprav terénu pre jednotlivé stavebné objekty (protipovodňové hrádze) je uvedená v kapitole IV.1 a kapitole IV.2.. V prípade výkopových prác je predpoklad dočasných (pre niektoré stavebné objekty) predbežne nešpecifikovaného plošného rozsahu. K priamemu mechanickému ovplyvneniu pôd dôjde len v línii a na ploche výstavby protipovodňovej hrádze, no bude to bez podstatnejšieho významu pre životné prostredie. Čiastočne dôjde k zmene pôdno vlahového režimu pod objektom protipovodňovej hrádze, na ostatných plochách dočasne dotknutých stavbou nedôjde k zásadným zmenám vlahového režimu oproti súčasnému stavu.

Vplyvy na ovzdušie
Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti nepredpokladáme počas výstavby významnejšie vplyvy na ovzdušie: navrhované stavebné objekty predstavujú plošne nie významné stavby

a nepredpokladajú sa ani významnejšie zásahy do terénu, ktoré by mohli spôsobovať veternú eróziu odkrytej pôdnej vrstvy. Počas výstavby budú nevýznamne a krátkodobo pôsobiť ako zdroje znečistenia ovzdušia emisie zo stavebných mechanizmov (dovoz materiálu, samotná výstavba).
V etape prevádzky navrhovanej činnosti sa zdrojom znečisťovania ovzdušia stanú niekoľkokrát za rok použité mechanizmy v súvislosti s údržbou objektov protipovodňovej ochrany územia (napr. kosenie trávy, opravy poškodených častí protipovodňových objektov a pod.). Nepredpokladáme významnejšie negatívne vplyvy ani ich dlhšie časové trvanie z tohto zdroja znečisťovania ovzdušia.

Vplyvy na biotu a ÚSES
Navrhovaná činnosť je situovaná na ploche v údolnej nive rieky Laborec, ktorá predstavuje brehový porast a sprievodnú vegetáciu vodného toku Laborec. Podľa platných dokumentov územného systému ekologickej stability (Generel N-ÚSES Slovenskej republiky, platný územný plán VÚC Prešovského kraja, R-ÚSES okresu Svidník, Atlas krajiny SR, platný územný plán mesta Medzilaborce a pod.) je vodný tok Laborec zaradený ako regionálny biokoridor.
Regionálne biocentrum „Kamenná“ predstavujú zalesnené kopce v západnej časti od lokality zámeru.
V priestore predmetnej stavby sa nachádza drevinová vegetácia, prevažne krovie a stromy, resp. skupiny stromov. Výrub krovia, stromov a odstránenie pňov bude realizovaný v najnutnejšom rozsahu potrebnom pre stavbu a jej realizáciu. Realizáciou stavby dôjde k zásahu do existujúcich biotopov živočíchov a rastlín viazaných na danú lokalitu, k ich likvidácii, resp. k ich plošnému zmenšeniu. Ide hlavne o biotopy vtákov, drobných zemných cicavcov a rastlín, ktoré sa čiastočne po ukončení stavby prirodzene obnovia alebo dôjde aj k umelej výsadbe drevín v rámci náhradnej výsadby. V časti úseku mohutných brehových porastoch toku Laborec dôjde ku likvidácii niekoľko desiatok metrov dlhého úseku pravobrežných a ľavobrežných brehových porastov (niekoľko desiatok veľkých stromov s obvodom nad 80 cm) kvôli vybudovaniu protipovodňovej hrádze. Hodnotíme to ako lokálny, ale biologicky pomerne významný negatívny vplyv, zmierniteľný nápravným opatrením.
Podľa projektu stavebného zámeru má byť územie pre protipovodňové hrádze (aj v ich tesnej blízkosti) vyčistené od drevín. Predpokladá sa **výrub 3 350 metrov štvorcových krovín a 203 kusov stromov s obvodom nad 40 cm vo výške 130 cm nad zemou, v celkovej vypočítanej spoločenskej hodnote 291 000,00 €**.

Nakoľko predložený stavebný zámer neuvažuje s priamymi zásahmi do vlastného toku a koryta rieky Laborec, nepredpokladajú sa negatívne vplyvy na vodné živočíšstvo a vodné biotopy, resp. odstránením časti brehových porastov predpokladáme minimálne negatívne vplyvy z titulu vyššieho presvetlenia časti hladiny vodného toku Laborec. Nepriamym a dočasným vplyvom bude po odstránení časti brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborca zvýšenie oslnenia vodného biotopu. Počas stavebných prác budú ryby občasne atakované zakaľovaním toku, čo hodnotíme ako mierne negatívny dočasný vplyv. Nemalo by dochádzať napr. ku prehrievaniu plytkého prúdu (keďže sa nenavrhuje rozširovanie dna), ku významnému zmenšeniu okysličenia, ani k iným zmenám kvality, ani k významnému zhoršeniu procesov samočistenia.
Pri vhodnom návrhu náhradnej výsadby na navrhovanej lokalite dôjde aj k minimalizácii potenciálne negatívnych vplyvov z výrubu brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec.

Vplyvy na krajinu a scenériu
V súčasnosti má krajina na lokalite umiestnenia navrhovanej činnosti poloprírodný až prírodný charakter, ktorý je dotváraný sporadickými nevhodnými zásahmi blízko bývajúcim rómskym etnikom do drevinových porastov (výruby stromov na kúrenie alebo iné použitie), ktoré čiastočne menia prírodný charakter brehových porastov.
Výstavba predpokladá odstránenie vegetácie v páse na pravom, resp. ľavom brehu okolo toku Laborca v tejto časti katastra zastavaného územia mesta Medzilaborce. Odstránenie krovinových aj stromových brehových porastov, vytvarovanie pravidelného lichobežníkového prierezu protipovodňovej hrádze bude mať stredne výrazný vplyv na zmenu vzhľadu dotknutej lokality v juhozápadnej časti mesta Medzilaborce, kde stromové a krovinové porasty, ako aj prírodné až poloprírodné koryto rieky vedú paralelne so železnicou a hlavnou cestou a vizuálne dominujú krajinnému obrazu pri prechode týmto priestorom katastra Medzilaboriec. Ich čiastočným odstránením a vybudovaním protipovodňovej hrádze stratí mesto časť krajinnej zelene, na pohľad pribudne zatrávnených plôch, čiastočne obmedzí sa pohľad na vodný tok Laborca. Efekt bude zmiernený plánovanými úpravami vo forme výsadby sprievodnej zelene vodného toku Laborca na disponibilných plochách. V časti alúvia toku Laborca bude negatívny krajinno-estetický efekt pomerne výrazný a trvalý len pre tých obyvateľov mesta, ktorí bývajú v kontakte s navrhovanými protipovodňovými objektmi. Hodnotíme ako bodovo významný dlhodobý negatívny vplyv, zmierniteľný nápravným

opatrením – náhradná výsadba sprievodnej vegetácie okolo vodného toku Laborca v zámerom dotknutom priestore.
Odporúčame ponechanie maxima existujúcich stromov a krov vyskytujúcich sa mimo plochy umiestnenia objektov protipovodňových hrádzí, ktoré rastú na pozemkoch vedených v registri „C“ – KN ako druh pozemku vodná plocha.

Vplyvy na obyvateľstvo
Stavba je situovaná na okraji zastavaného územia mesta Medzilaborce, v obytnej a priemyselnej zóne. Počas výstavby môže dôjsť k čiastočnému zhoršeniu kvality životného prostredia z titulu výskytu nepriaznivých vplyvov spôsobovaných hlučnosťou a prašnosťou od mechanizmov, prípadne vynášaním blata na komunikácie počas daždivého počasia. Je potrebné, aby zhotoviteľ počas realizácie stavby minimalizoval prípadné nepriaznivé vplyvy a dbal na to, aby mechanizmy pracujúce na stavbe výjazdom na verejné komunikácie neznečisťovali miestne komunikácie a štátnu cestu

Výstavba jednotlivých objektov protipovodňovej ochrany **predpokladá krátkodobé negatívne vplyvy** súvisiace s dopravou stavebných mechanizmov a materiálu na stavenisko a malé zvýšenie prašnosti počas výstavby ako aj produkciu výfukových plynov z dopravy. Počas výstavby sa dočasne vplyvom zvýšenej dopravy na stavenisko aj vplyvom stavebných činností zvýši hluk v prostredí na dobu nevyhnutnú na výstavbu. Uvedený vplyv hodnotíme ako **dočasný, krátkodobý**, vzhľadom na trvalo obývané územie v susedstve stavby ako **stredne významný negatívny vplyv** s potrebou organizačných opatrení a časového obmedzenia prác produkujúcich nadmerný hluk do denného obdobia cez pracovné dni a ich vylúčenie alebo maximálne obmedzenie počas dní pracovného voľna a pracovného pokoja.
Predpokladáme, že vlastná prevádzka PPO nebude zdrojom žiadneho hluku. Je odôvodnený predpoklad, že navrhovaná činnosť protipovodňovej hrádze na rieke Laborec v Medzilaborciach neprispeje svojou prevádzkou k zvýšeniu hladiny hluku, okrem hluku, ktorý bude vznikať pri údržbe, opravách a rekonštrukciách objektov protipovodňovej ochrany. Tento vplyv hodnotíme ako **krátkodobý, dočasný a málo významný**.

Vplyvy na infraštruktúru
Na lokalite navrhovanej výstavby protipovodňovej hrádze nie je momentálne umiestnená infraštruktúra, okrem lesnej cesty, cez ktorú bude na svojom južnom okraji navrhovaná hrádza prechádzať. Navrhovaná činnosť bude mať pozitívny vplyv na zabezpečenie časti plochy zastavaného územia mesta Medzilaborce pred povodňami. Je predpoklad, že sa intenzita využívania plochy funkčne vyčlenenej územným plánom na ekonomické aktivity zvýši v dôsledku zabezpečenia protipovodňovej ochrany tohto územia.

Vplyvy na archeologické lokality
Podľa dostupných podkladov nie sú na lokalite navrhovanej stavby evidované archeologické nálezy.
Nemožno však vylúčiť, že pri stavebnej činnosti mimo v ÚPN mesta vymenovaných archeologických lokalít môže dôjsť k porušeniu ďalších dosiaľ neznámych archeologických objektov a nálezov. Z uvedeného dôvodu Krajský pamiatkový úrad Prešov zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov v územných a stavebných konaniach u líniových stavieb a väčších investičných stavieb mimo už vymedzených národných kultúrnych pamiatok a evidovaných archeologických lokalít.
Preto nemožno vylúčiť výskyt archeologických nálezov na lokalite zámeru, kedy je nutné postupovať podľa platnej právnej úpravy ochrany pamiatkového fondu.

4. Hodnotenie zdravotných rizík.

Navrhovaná činnosť nevytvára nové zdroje znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia a predpokladá skultúrnenie prostredia okolo vodného toku Laborec. Súčasne sa ochranou zastavaného územia čiastočne využívaného aj ako obytná plocha vytvoria pre obyvateľov hygienicky vhodnejšie podmienky bez rizika vzniku infekčných ochorení a rozmnožovania obťažujúceho hmyzu a iných synantropných druhov. Preto z hľadiska zdravotných rizík považujeme navrhovanú činnosť za **pozitívny prínos pre zdravie obyvateľov, znižuje sa vnášanie rizikových faktorov do životného prostredia a zdravia obyvateľstva**.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti].

Podľa dostupných podkladov nie sú na lokalite navrhovanej činnosti evidované osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny národného významu, lokalita stavby však čiastočne zasahuje parcelou č. 1301/1 do chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Laborecká vrchovina. Západne od lokality navrhovanej činnosti je vyhlásené územie európskeho významu európskej sústavy chránených území (NATURA 2000). Na základe požiadavky výrubu časti brehového porastu a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec na mieste výstavby protipovodňovej hrádze dôjde k negatívnemu vplyvu v okrajovej časti CHVÚ Laborecká vrchovina. Vzhľadom na blízke lesné komplexy územia európskeho významu Kamenná a na skutočnosť, že zásah do brehových porastov bude iba na jednom brehu toku Laborec, hodnotíme uvedený vplyv z hľadiska plošnej výmery CHVÚ ako dočasný, malého rozsahu, ktoré je možné minimalizovať, resp. odstrániť zmierňujúcimi opatreniami (mierne negatívne vplyvy).

Na lokalite zámeru nie sú podľa evidencie ŠOP SR evidované mokrade národného, ani regionálneho alebo lokálneho významu.

Lokalita navrhovanej činnosti „**Medzilaborce - vybudovanie prvkov protipovodňovej ochrany**“ sa nachádza mimo pásiem hygienickej ochrany vodárenského zdroja.

Na základe platného právneho predpisu vyhlášky MŽP SR č. 438/2009 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina, za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia sa považuje (okrem iného):
- odstraňovanie alebo poškodzovanie stromov s hniezdnymi dutinami ďatľa čierneho, ďatľa bielochrbtého, žlny sivej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, žltochvosta lesného a krutihlava hnedého, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- upravovanie vodných tokov a ich brehov na lokalitách s výskytom rybárika riečneho a brehule hnedej, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.

Na základe vyššie uvedeného je požiadavka na výrub drevín pre umiestnenie ochrannej hrádze považovaná za vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, pričom z hľadiska hodnotenia veľkosti a významu predpokladaného vplyvu v súvislosti s lokalizáciou vplyvu na hranici CHVÚ a jeho rozsahu (výrub iba časti brehových porastov v nevyhnutnej miere, ponechanie časti brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec), pričom sa predpokladá náhradná výsadba za vyrúbané dreviny v uvedenom priestore a postupná sukcesia vývoja brehových porastov, časových termínov výrubu (v mimovegetačnom a mimohniezdnom období) **je možné predpokladať, že negatívny vplyv navrhovanej činnosti na územia sústavy NATURA 2000 bude malého rozsahu, dočasný a čiastočne kompenzovaný**.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia.

Z hľadiska významnosti vplyvov môžeme konštatovať, že navrhovaná činnosť **Medzilaborce - vybudovanie prvkov protipovodňovej ochrany** nebude mať významne negatívne vplyvy na životné prostredie, prevažná časť predpokladaných vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia sa kumuluje do etapy výstavby areálu, aj v tejto etape sú však predpokladané vplyvy zväčša nevýznamné alebo vplyvy malého rozsahu a krátkeho trvania.
Šetrným spôsobom, v minimálnom rozsahu, je potrebné vykonať terénne úpravy a výkopy, pred ich začatím je nevyhnutné v mimovegetačnom a mimohniezdnom období realizovať výrub drevín, ktoré boli určené na výrub dendrologickým prieskumom. Tým bude zabránené ako významnejšiemu poškodeniu vegetačného krytu (biotopy brehových porastov sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec, ktoré čiastočne zasahujú do okrajového pásma CHVÚ Laborecká vrchovina).
Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti v etape prevádzky objektov protipovodňovej ochrany budú významne pozitívne vo vzťahu k zabezpečeniu protipovodňovej ochrany časti zastavaného územia mesta Medzilaborce, ktorá je funkčne využívaná i plánovaná ako obytná plocha, skladové priestory a plochy pre výrobu. Pre celkovú funkčnosť a minimalizáciu očakávaných vplyvov z hľadiska celého

priestoru navrhovanej činnosti je potrebné v rámci zámeru zahrnúť aj náhradnú výsadbu, ktorá bude mať zmierňujúce a kompenzačné účinky a postupne zabezpečí estetické a krajinárske dotvorenie stavbou prvkov protipovodňovej ochrany zasiahnutého územia okolo toku Laborec.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice.

S prihliadnutím na charakter a rozsah navrhovanej činnosti i napriek blízkosti, resp. situovania zámeru v širšom kontakte so štátnou hranicou s Poľskou republikou (mesto Medzilaborce sa svojím katastrom na severovýchode dotýka štátnej hranice s Poľskou republikou) je oprávnený predpoklad, že navrhovaná činnosť **nebude mať pravdepodobne významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie susediaceho štátu**. Uvedený predpoklad je založený v súvislosti s hodnotením ako vyplýva z bodu II. 17. Napriek blízkosti štátnou hranicou s Poľskou republikou je oprávnený predpoklad, že navrhovaná činnosť nebude mať pravdepodobne významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie susediaceho štátu. Navrhovaná činnosť je situovaná v údolí vodného toku Laborec, od Poľskej republiky ju oddeľuje hraničný zalesnený horský hrebeň, vzdialený od lokality zámeru cca 8 km.
Navrhovaná činnosť má charakter plošne ohraničeného zásahu do brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec, s použitím prírodných materiálov z miestnej proveniencie a využíva, resp. podporuje už realizované aktivity a vybavenosť v území.
Vyššie uvedené zásahy do prirodzeného prostredia len dočasne a v nie významnej miere narušia pôvodné prírodné hodnoty územia, pričom náhradnou výsadbou sa bude zmierňovať a kompenzovať negatívny vplyv na dreviny, ktoré je potrebné v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti vyrúbať.

Z uvedeného vyplýva, že vytvorenie protipovodňovej ochrany v tejto časti zastavaného územia mesta Medzilaborce môže byť bezproblémové aj v kontakte s osobitne chránenými územiami európskej sústavy NATURA 2000.

Dôležitou podmienkou pri spracovaní projektovej dokumentácie a vlastnej realizácie navrhovanej činnosti je minimalizácia zásahov do súčasného terénu, pôdneho pokryvu a len nevyhnutné výruby drevín a nevyhnutné zásahy do travinno-bylinného porastu na brehu rieky Laborec.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území (so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok).

Podľa dostupných podkladov a údajov neboli v dotknutom území identifikované také skutočnosti, okrem predpokladaných vplyvov uvedených v predchádzajúcich kapitolách, ktoré by zásadným spôsobom obmedzovali alebo limitovali realizáciu navrhovanej činnosti.
Súčasný charakter lokality stavby vybudovania prvkov protipovodňovej ochrany v Medzilaborciach zásadným spôsobom nelimituje realizáciu navrhovanej činnosti. Negatívne vplyvy spojené s čiastočným výrubom brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec (výrub iba časti brehových porastov v nevyhnutnej miere, ponechanie časti brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec), pričom sa predpokladá náhradná výsadba za vyrúbané dreviny v uvedenom priestore a postupná sukcesia vývoja brehových porastov, časových termínov výrubu (v mimovegetačnom a mimohniezdnom období) dávajú opodstatnenie predpokladať, že negatívny vplyv navrhovanej činnosti na osobitne chránené územia a územia sústavy NATURA 2000 bude malého rozsahu, dočasný a čiastočne aj kompenzovaný.
Na lokalite stavby protipovodňovej ochrany nie sú evidované kultúrne pamiatky ani archeologické náleziská. V prípade, že pri terénnych úpravách alebo výkopoch na lokalite dôjde k archeologickým nálezom, v prípade ich výskytu postupovať v súlade s legislatívou ochrany kultúrneho dedičstva.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti.

Pokiaľ nedôjde k zmenám v rozmiestneniu navrhovaných stavebných objektov na lokalite zámeru, k možným rizikám spojených s jeho realizáciou patrí:

- ohrozenie staveniska a záujmového územia mimoriadnou povodňovou vlnou na rieke Laborec pred dostavbou ochranných protipovodňových hrádzí;

- haváriou na mechanizmoch používaných pri stavbe prvkov protipovodňovej ochrany riziko ohrozenia povrchovej vody v Laborci a podzemnej vody nekontrolovaným únikom látok škodlivých vodám;
- zanedbanie údržby stavbou zasiahnutej plochy, spojené s rozširovaním inváznych druhov a sukcesiou pionierskych druhov;
- použitie nevhodnej zeminy na stavbu prvkov protipovodňovej ochrany;
- riziko potreby výkopu väčšieho množstva zeminy z plochy pod prvkami protipovodňovej ochrany oproti predpokladom stavebného zámeru a projektovej dokumentácie (potreba zbavenia sa koreňového systému existujúcich drevín spod prvkov protipovodňovej ochrany);
- riziko vstupu nepovolaných osôb na stavenisko (blízko obývané územie);
- nedostatočná sanácia a rekultivácia plôch trvalého a dočasného záberu po ukončení výstavby a vznik eróznych javov a sukcesia nepôvodných druhov.

K vypracovaniu realizačnej dokumentácie bude potrebné zabezpečiť inžiniersko-geologický prieskum, ktorý zhodnotí základové pomery pre zakladanie ochrannej zemnej hrádze.
Tiež je potrebné určiť zemník a posúdiť vhodnosť zemín do telesa hrádze.
Pred začiatkom výstavby je potrebné na základe vyjadrení správcov jednotlivých inžinierskych sieti zabezpečiť ich vytýčenie a viditeľné vyznačenie v teréne.
Na stavenisku sa nachádza porast náletových drevín, hlavne krovie a ojedinelé stromy. Množstvo a kvalita je zhodnotená dendrologickým prieskumom. Krovie a stromy, ktoré prekážajú výstavbe sa zo staveniska odstránia v súlade s platnou legislatívou. Nakladanie s drevnou hmotou je potrebné dohodnúť so správcom toku a s mestom Medzilaborce.
Pod telesom navrhovaných ochranných hrádzi je potrebné odstrániť aj pne a zvyšky koreňov. Vzniknuté jamy je potrebné zasypať zeminou a zhutniť.
Na stavenisku po pravej strane toku sa nachádzajú torza prevádzkových objektov niekdajšej píly a priemyselnej haly, poškodené oplotenie, opustený murovaný objekt a žumpa.
Pred samotnou výstavbou PB ochrannej hrádze je potrebné zo staveniska odstrániť poškodené oplotenie a opustenú budovu situovanú na PB Laborca. Susedný objekt nefunkčnej žumpy sa zasype buď stavebnou sutinou z búračky opustenej budovy alebo zeminou.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Nepriaznivé vplyvy vyskytujúce sa počas realizácie stavby (bežná stavebná činnosť) a počas prevádzky stavby budú minimalizované dodržiavaním platnej legislatívy záväzných právnych predpisov v oblasti životného prostredia, bezpečnosti práce, ochrany zdravia obyvateľstva a životných podmienok. Pre zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovaného variantu navrhovanej činnosti na životné prostredie navrhujeme realizáciu nasledovných opatrení:

- stavbu je z dôvodu blízkej obytnej zóny potrebné zabezpečiť a realizovať tak, aby práce s nadmernou produkciou hluku a vibrácií boli vykonávané iba v pracovnej dobe počas pracovných dní a pokiaľ to technologické procesy dovoľujú, aby sa nezačínali pred 7,00 hod. a boli ukončené do 18,00 hod. Súčasne je potrebné organizovať práce na stavbe tak, aby v dňoch pracovného voľna a pracovného pokoja neboli nadmerným hlukom rušení trvale bývajúci obyvatelia blízkej obytnej zóny.
- stavba ochranných hrádzi nemá zvláštne nároky na architektonické stvárnenie. Pri návrhu sa prihliadalo na to, aby zemné hrádze po vybudovaní vhodne zapadli do okolitého prírodného prostredia, preto ich povrch bude zatrávnený;
- v rámci vhodných opatrení vo vzťahu k biote a krajinnému vzhľadu odporúčame zabezpečiť pravidelné kosenie zatrávnených plôch ochrannej hrádze a jej okolia aspoň 2x ročne (likvidácia synantropných druhov);
- odporúčame pravidelné odstraňovanie mladých náletov NDV z telesa ochrannej hrádze: na ploche mimo ochranné hrádze predmetnej lokalite majú prioritu biotopy brehových porastov, kde postupné zarastanie náletovými drevinami zvyšuje ich krajinársku a environmentálnu hodnotu, potrebné je brániť v rozširovaní inváznych druhov rastlín, ktoré vytláčajú niektoré pôvodné druhy rastlín;
- počas realizácie predmetnej stavby je potrebné zabezpečiť také opatrenia, aby nedošlo k ohrozeniu kvality vody vo vodnom toku Laborec;
- na uskutočnenie stavby protipovodňovej hrádze si vyžiadať súhlas orgánu štátnej vodnej správy podľa ustanovenia § 27 ods. 1 písm. a), vodného zákona, ktorý je podkladom pre stavebné povolenie podľa ustanovenia § 140b zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v

znení neskorších predpisov. K vydaniu povolenia spracovať projektovú dokumentáciu vyššie uvedenej vodnej stavby, ktorá bude vypracovaná odborne spôsobilou osobou na vodné stavby.
- nepovoliť novú výstavbu v ochrannom pásme navrhovanej ochrannej hrádze v zmysle čl.13.5 STN 75 2102 v šírke 4,0 m od návodnej a vzdušnej päty hrádze. V ochrannom pásme nie je dovolená orba a výsadba stromov, budovanie stavieb, oplotenia, konštrukcií zamedzujúcich prejazdnosť ochranného pásma, súbežné vedenie inžinierskych sieti.
- zabezpečiť inžiniersko-geologický prieskum, ktorý zhodnotí základové pomery pre zakladanie ochrannej zemnej hrádze k vypracovaniu realizačnej dokumentácie;
- je potrebné určiť zemník a posúdiť vhodnosť zemín do telesa hrádze;
- pred začiatkom výstavby je potrebné na základe vyjadrení správcov jednotlivých inžinierskych sieti zabezpečiť ich vytýčenie a viditeľné vyznačenie v teréne;
- jestvujúce inžinierske siete zhotoviteľ musí počas výstavby rešpektovať a chrániť, aby nedošlo k ich poškodeniu pri realizácií zemných prác;
- na stavenisku sa nachádza porast náletových drevín, hlavne krovie a ojedinelé stromy. Množstvo a kvalita je zhodnotená dendrologickým prieskumom. Krovie a stromy, ktoré prekážajú výstavbe sa zo staveniska odstránia v súlade s platnou legislatívou. Nakladanie s drevnou hmotou je potrebné dohodnúť so správcom toku a s mestom Medzilaborce.
- výruby stromov a krov je možné uskutočniť po odbornom posúdení a odsúhlasení rozsahu orgánom ochrany prírody výlučne v mimohniezdnom a v mimovegetačnom období. Stromy určené na výrub sa vyznačujú jednotlivo nezmazateľným farebným znakom s priemerom najmenej päť centimetrov alebo čitateľnou ciachou vo výške 130 centimetrov od zeme na kmeni a na koreňovom nábehu.
- pod telesom navrhovaných ochranných hrádzi je potrebné odstrániť aj pne a zvyšky koreňov. Vzniknuté jamy je potrebné zasypať zeminou a zhutniť.
- na lokalite stavby po pravej strane toku sa nachádzajú torza prevádzkových objektov niekdajšej píly a priemyselnej haly, poškodené oplotenie, opustený murovaný objekt a žumpa. Uvedené objekty je potrebné sanovať. Pred samotnou výstavbou PB ochrannej hrádze je potrebné zo staveniska odstrániť poškodené oplotenie a opustenú budovu situovanú na PB Laborca. Susedný objekt nefunkčnej žumpy zasypať buď stavebnou sutinou z búračky opustenej budovy alebo zeminou.
- odporúčame oplotenie areálu staveniska a strážnu službu k zabezpečeniu bezproblémového pokračovania stavebných prác a k zabráneniu vstupu nepovolaných osôb na stavenisko;

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala.

V prípade, že sa navrhovaná činnosť nebude realizovať, je odôvodnený predpoklad na protipovodňovú ochranu a postupné dobudovávanie tejto lokality mesta Medzilaborce v alúviu toku Laborec o aktivity súvisiace s podnikateľskými aktivitami a bývaním z nasledovných dôvodov:
- uvedený priestor už dnes slúži na funkciu bývania a podnikateľských aktivít (najmä spracovanie dreva, separácia komunálneho odpadu a pod.), čo si skôr alebo neskôr vynúti potrebu ochrany tohto priestoru pred povodňami;
- mesto Medzilaborce má záujem vybudovať v tejto lokalite byty nižšieho štandardu. Pre tento účel plánuje využiť územie na pravom brehu toku Laborec poniže jestvujúceho cestného mosta, ktoré je v súčasnosti pomerne zanedbané. Nachádzajú sa tam stavby prevádzkových objektov píly a niekdajšej priemyselnej haly.
- podľa projektu „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika“ je predmetné územie čiastočne zaplavované už pri prietoku Q_{20} a pri prietoku Q_{100} je viac – menej zaplavená celá záujmová plocha. Preto bude v budúcnosti nevyhnutné z dôvodov ochrany majetku v rôznej forme vlastníctva (samospráva, súkromné, štátne) zabezpečiť riešenie protipovodňovej ochrany už zastavaných plôch.

Predmetné stavba patrí do kategórie vodohospodárskych stavieb, preto aj jej výstavba sa má riadiť zásadami pre výstavbu vodohospodárskych stavieb, pri dodržaní platných zákonov a vyhlášok a platných technických noriem z tejto oblasti, hlavne:
- Zákonník práce č.311/2001 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov
- NV SR č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na Stavenisko
- Vyhlášku č.374/97 Zb. SÚBP a SBÚ o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon)
- STN 75 2102 Úpravy riek a potokov
- STN 73 6822 Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi

- STN 73 3050 Zemné práce
- STN 73 6850 Sypané priehradné hrádze
- všetky platné STN, predpisy a vyhlášky súvisiace s týmto druhom prác.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi.

Navrhovaná činnosť nie je v rozpore so schváleným územným plánom „Medzilaborce Územný plán mesta – návrh“, 12/2009 (ďalej aj ako „ÚPN mesta“), pričom výstavba v lokalitách, ktoré nie sú v súčasnosti chránené pred prietokom Q_{100} ročnej vody je podmienená zabezpečením ich protipovodňovej ochrany. Z hľadiska ochrany pred povodňami je potrebné vytvoriť komplexný systém odvádzania dažďových vôd, vybudovať nad zastavaným územím záchytné priekopy a vykonať úpravy miestnych tokov.
Podľa návrhu záväznej časti ÚPN mesta sa požaduje:
- prvky ÚSES a navrhované územia sústavy NATURA 2000 je potrebné akceptovať ako územia s ekostabilizačnou funkciou a zabezpečiť, aby novými aktivitami nebola narušená ich ekostabilizačná funkcia a predmet ich ochrany;
- všetky nové úpravy potokov vrátane ich brehov, ktoré sa budú realizovať z dôvodu ochrany pred prívalovými vodami, prípadne z dôvodu podmývania a následných zosuvov brehov je nutné realizovať ekologicky prijateľným spôsobom tak, aby sa v maximálnej miere zachoval prírodný charakter toku bez zmeny jeho prirodzenej trasy pri minimálnom použití umelých technických prostriedkov (betónové dlaždice apod.);
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového splachu je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie „pridaného odtoku“ v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.);
- pred realizáciou prípadných úprav miestnych potokov je potrebné posúdiť prietočné profily výpočtom na základe hydrologických údajov, ktoré sa musia vyžiadať od HMÚ Bratislava, pobočka Košice.
Medzi verejnoprospešné stavby podľa ÚPN mesta sú zaradené všetky potrebné regulácie a úpravy vodných tokov v katastri mesta - pre ochranu územia pred dažďovými prívalovými vodami a povodňami.
Pozdĺž hydrických biokoridorov návrh záväznej časti ÚPN mesta požaduje realizovať výsadbu sprievodnej a brehovej komunikácie.

Záväzná časť nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja (ÚPN VÚC) - Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 boli schválené Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 588/2009 zo dňa 27.10.2009. Záväzná časť Zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením PSK č. 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 589/2009 zo dňa 27.10. 2009 s účinnosťou od 06.12.2009. V nadväznosti na tento dokument je navrhovaná činnosť v súlade so **záväznými regulatívmi** ÚPN VÚC, najmä s bodmi:
1.14.4 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
1.17.10 zachovať typickú štruktúru krajiny na území národných parkov, chránených krajinných oblastí, v pripravovaných chránených krajinných oblastiach a pri novej výstavbe usmerňovať rozvoj sídelných štruktúr vo väzbe na zachovaný historický urbanizmus a s ohľadom na prostredie jednotlivých národných kultúrnych pamiatok. Pri rekonštrukciách rešpektovať tradičnú architektúru a z hľadiska krajinotvorby limitovať štruktúru zástavby a výškové zónovanie hmôt.
4.1 pri umiestňovaní investícií /rozvojových plôch/ prioritne využívať zastavané územia obcí alebo plochy v náväznosti na zastavané územia a stavebné investície umiestňovať prioritne do tzv. hnedých plôch. Nevytvárať nové izolované celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obcí.
6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami,
6.5.2 na upravených úsekoch tokov vykonávať údržbu s cieľom udržiavať vybudované kapacity,

Obr.: Výrez z výkresu č. 2 „Komplexné priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia s vyznačením VPS“ (*zdroj: Medzilaborce Územný plán mesta – návrh, Ing. Arch. Jozef Bednár, december 2009*)

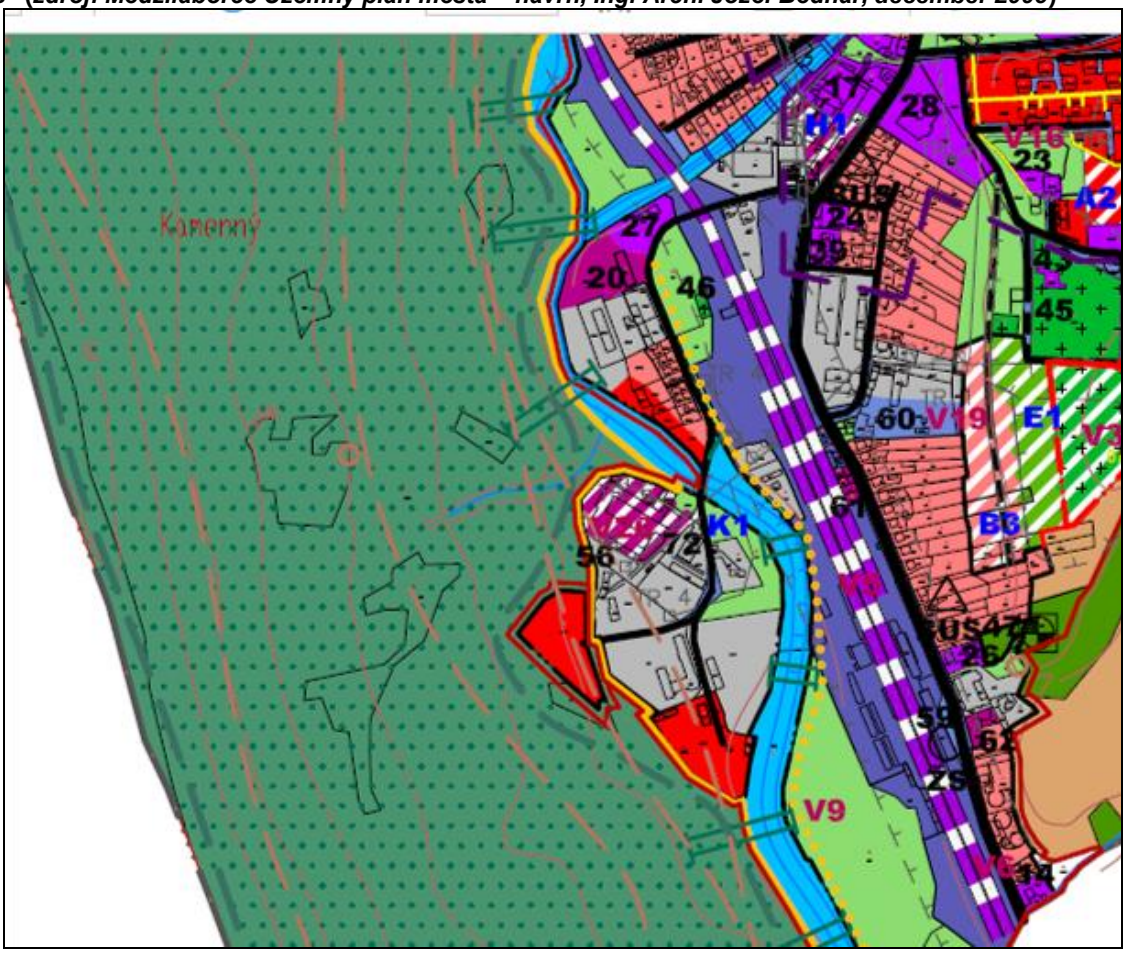

Legenda:

zdroj: © Medzilaborce Územný plán mesta, 2009

6.5.5 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať primerané protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastaveného územia miest a obcí a ochranu pred veľkými prietokmi (úpravy tokov, ochranné hrádze a poldre).

Je potrebné pripomenúť, že navrhovaná obytná zástavba územia, v dôsledku ktorej je posudzovaná navrhovaná činnosť protipovodňovej ochrany územia pripravovaná, nie je v súlade so záväznými regulatívmi ÚPN VÚC:
4.3.7: obmedziť zastavanie inundačných území pre ich zachovanie ako prirodzeného spôsobu retencie vôd;
6.5.18 *vylúčiť akúkoľvek navrhovanú výstavbu v inundačných územiach vodných tokov v zmysle zákona o ochrane pred povodňami.*

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov.

V predchádzajúcich kapitolách dokumentácia zámeru popisovala možné negatívne a pozitívne vplyvy spojené s navrhovanou činnosťou vo väzbe na súčasný stav životného prostredia a spôsob využívania lokality zámeru.
Pri ďalšom procese projektovej prípravy a povoľovania navrhovanej činnosti je potrebné zamerať pozornosť práve na elimináciu negatívnych dopadov navrhovanej činnosti vhodnými zmierňujúcimi a kompenzačnými opatreniami za výrub drevín na ploche výstavby a organizáciou výstavby tak, aby sa predpokladané negatívne vplyvy navrhovanej činnosti v čo najväčšej miere eliminovali alebo minimalizovali.
Navrhovaná činnosť protipovodňovej ochrany mesta Medzilaborce svojimi negatívnymi vplyvmi zasahuje čiastočne do okrajovej časti CHVÚ Laborecká vrchovina. Západne od lokality navrhovanej činnosti je vyhlásené územie európskeho významu európskej sústavy chránených území (NATURA 2000). Na základe požiadavky výrubu časti brehového porastu a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec na mieste výstavby protipovodňovej hrádze dôjde k negatívnemu vplyvu v okrajovej časti CHVÚ Laborecká vrchovina. Vzhľadom na blízke lesné komplexy územia európskeho významu (ÚEV) Kamenná a na skutočnosť, že zásah do brehových porastov bude iba na jednom brehu toku Laborec (aj to nie v celom brehovom profile – časť brehových porastov ostane ponechaná bez zásahu), hodnotíme uvedený vplyv z hľadiska plošnej výmery CHVÚ ako dočasný, malého rozsahu, ktoré je možné minimalizovať, resp. odstrániť zmierňujúcimi opatreniami – náhradnou výsadbou (mierne negatívne vplyvy).
Nakoľko sa realizáciou a prevádzkou predkladaného zámeru okrem výrubu časti brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodného toku Laborec **nepredpokladajú významné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov,** pritom pri výrube časti brehových porastov predpokladáme iba nevýznamný vplyv na územia sústavy NATURA 2000, **odporúčame ukončenie procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti „*Medzilaborce - vybudovanie prvkov protipovodňovej ochrany*“ vo fáze zisťovacieho konania.**

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Navrhovateľ, mesto Medzilaborce, požiadal príslušný orgán listom o upustenie od variantného riešenia v zmysle § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Príslušný orgán Okresný úrad Medzilaborce, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Mierová 4, 068 01 Medzilaborce listom č. OU-ML-OSZP 2016/000388-2/PB zo dňa 29.03.2016 oznámil navrhovateľovi Mestu Medzilaborce, že podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. **upúšťa od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti** a zámer bude vypracovaný podľa § 22 a prílohy č.9 zákona, bude obsahovať jeden variant činnosti, ako aj nulový variant, tzn. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila. Predkladaný zámer je tak vypracovaný vo variante riešenia a v nulovom variante.
V súvislosti s vyššie uvedeným sa v dokumentácii zámeru posudzovali variant riešenia navrhovanej činnosti a nulový variant (teda stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala).

Predložený zámer „Medzilaborce - vybudovanie prvkov protipovodňovej ochrany“ bol porovnaný s nulovým variantom. V rámci hodnotenia vplyvov sme priradili hodnotu kritéria od -3 po +3 podľa ich významnosti osobitne pre každý variant zámeru a s významom:

-3 negatívny vplyv veľmi významný
-2 negatívny vplyv významný
-1 negatívny vplyv málo významný
0 žiadny (neutrálny) vplyv
+1 pozitívny vplyv málo významný
+2 pozitívny vplyv významný
+3 pozitívny vplyv veľmi významný

Vybrané kritériá hodnotenia sú v tabuľke hodnotenia vplyvov uvedené v nasledujúcej kapitole.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty.

Na základe výberu kritérií hodnotenia a ich porovnania pre navrhovaný variant riešenia (počas výstavby a počas prevádzky) a nulový variant boli v tabuľke spracované hodnotenia predpokladaných vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré je špecifikované v tabuľke:

Kritéria hodnotenia	Vplyvy na jednotlivé zložky ŽP	Variant zámeru - výstavba	Variant zámeru - prevádzka	Nulový variant
	1. vplyvy na obyvateľstvo a jeho aktivity			
Kvalita a pohoda života, pracovné príležitosti	Dopady počas výstavby	-1	0	0
	Zdravotná záťaž z prevádzky (hluk, emisie)	0	0	0
	Kvalita bývania v blízkosti navrhovanej lokality	-1	+2	0
	Zásahy do ekonomických aktivít	0	+1	0
	Vytvorenie nových pracovných miest	+1	0	0
	Predpoklady pre ďalší prísun investícií	0	+1	0
	Zvyšovanie kvality štandardu pre turizmus a cestovný ruch	0	0	0
	2. vplyvy na prírodné prostredie			
Horninové prostredie	Zásahy do reliéfu a stability územia	-1	0	0
Povrchové a podzemné vody	Znečistenie a zásahy do vodných tokov, prameňov a podzemných vôd	-2	+1	0
Pôda	Záber poľnohospodárskej pôdy	-1	-1	0
	Záber pôdy na plochy dopravy	0	0	0
	3. vplyvy na krajinu			
Biodiverzita	Biodiverzita, genofond, ÚSES	-2	-1	0
Krajina	Krajinná scenéria a krajinný ráz	-2	-2	0
Dostupná infraštruktúra	Vybudované inžinierske siete a možnosti napojenia lokality zámeru	-1	+1	0
Celkový sumár vplyvov:		**-10**	**+2**	**-0**

Na základe porovnania variantu riešenia navrhovanej činnosti a nulového stavu **ako výhodnejší sa ukazuje variant zámeru**, ktorý z hľadiska vplyvov na životné prostredie poskytuje lepšiu a efektívnejšiu formu riešenia problematiky využívania územia navrhovaného na funkciu bývania, resp. výroby a služieb a kvality životného prostredia na tejto lokalite.

Hodnotenie nulového variantu v porovnaní s variantom riešenia navrhovanej činnosti vychádza horšie z titulu ponechania súčasného stavu (neriešenie problému zabezpečenia protipovodňovej ochrany, neriešenie ohrozenia životného prostredia pred znečisťovaním). Pritom etapa výstavby navrhovanej činnosti prináša aj pracovné príležitosti (aj keď rozsahom nie významné) pre obyvateľov mesta Medzilaborce.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu.

Realizácia navrhovanej činnosti prinesie pozitívne efekty vo vzťahu k využívaniu lokality mestom Medzilaborce a podnikateľskými subjektmi v súvislosti s jej protipovodňovou ochranou. Zvýši štandard možností pre bytovú výstavbu a podnikanie, vytvoria sa vhodné podmienky pre zabezpečenie majetku v štátnom a súkromnom vlastníctve, ako i majetku vo vlastníctve mesta Medzilaborce.

Pre obyvateľov mesta Medzilaborce sa vytvoria bezpečnejšie a hygienicky vyhovujúcejšie podmienky pre bývanie, zníži sa na minimálnu mieru ohrozenie majetku a zdravia pri povodniach na rieke

Laborec, vytvoria sa vhodné podmienky pre oddychové aktivity v blízkosti toku Laborec s kladným vplyvom na celkový zdravotný stav obyvateľov mesta.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

Mapové prílohy, situovanie navrhovanej činnosti v teréne podľa mapy v mierke 1 : 50 000 a podľa ortofotomapy Google, fotopríloha z lokality zámeru sú uvedené ako prílohy predmetnej dokumentácie zámeru.

VII. Doplňujúce informácie k zámeru

1. **Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov.**

Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer

Protipovodňová ochrana mesta Medzilaborce – Zámer. PRODOSING s.r.o., Ľubotice, marec 2016.

Medzilaborce – vybudovanie prvkov protipovodňovej ochrany. DSP, PRODOSING s.r.o., Ľubotice, máj 2016, ktorá obsahuje nasledovné prílohy:

PREHĽADNÁ SITUÁCIA
A SPRIEVODNÁ SPRÁVA
B SÚHRNNÁ TECHNICKÁ SPRÁVA
C CELKOVÁ SITUÁCIA STAVBY
C.1 PREHĽADNÝ POZDĹŽNY PROFIL TOKU LABOREC
D KOORDINAČNÝ VÝKRES
E DOKUMENTÁCIA STAVEBNÝCH OBJEKTOV
F PROJEKT ORGANIZÁCIE VÝSTAVBY
G DOKUMENTÁCIA PREVÁDZKOVÝCH SÚBOROV /neobsahuje/
H CELKOVÉ NÁKLADY STAVBY
I DOKLADY
J DOKUMENTÁCIA MERAČSKÝCH PRÁC
K DENDROLOGICKÝ PRIESKUM
L POSUDOK VPLYVU STAVBY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- podklady od správcu toku SVP š.p. Banská Štiavnica, OZ Košice: „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika vodných tokov Slovenska“ pre geografickú oblasť Medzilaborce, situácia s vypočítanou hĺbkou zaplavenia pri prietoku Q_{100} v predmetnom území a údaj o prietoku Q_{100} = 335,0 $m^3.s^{-1}$.
- výškopisné a polohopisné zameranie predmetného územia stavby v M = 1:500 /výškový systém B.p.v., súradnicový systém JTSK/, vypracované firmou GEOSPOL SLOVAKIA, s.r.o. v apríli 2016

Použité podklady:

- Plán hospodárskeho a sociálno-ekonomického rozvoja mesta Medzilaborce na obdobie 2015 – 2022 (návrh), január 2015
- Medzilaborce Územný plán mesta – návrh, 12/2009
- Priemyselná zóna Medzilaborce – Mierová – externá infraštruktúra a dopravné napojenie, zámer pre zisťovacie konanie. SAŽP-CKPPEZ Prešov, 06/2008
- Atlas inžinierskogeologických máp SSR 1: 200 000. GÚDŠ Bratislava, 1988, 1989
- Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vydanie. MŽP SR, SAŽP, 2002
- Atlas Slovenskej socialistickej republiky. SAV Bratislava, 1982
- Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Slovenská kartografia Bratislava, 1986
- Hydroekologický plán povodia Ondavy a Bodrogu, SHMÚ, SVP, 2000

- Linkeš, Pestún, Džatko: Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno – ekologických jednotiek. Tretie upravené vydanie. VÚPÚ Bratislava, 1996
- Michalko a kol.: Geobotanická mapa ČSSR – Slovenská socialistická republika. VEDA - Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 1986
- Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike 2013. SHMÚ Bratislava, 2015
- Správa o stave životného prostredia Prešovského kraja k 31.12.1997. SAŽP, 1998
- Správa o stave životného prostredia Prešovského kraja k roku 2002. SAŽP, 2004
- Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor, Bratislava 1968
- Šály: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska, 2000
- ÚPN VÚC Prešovského kraja v platnom znení: VZN PSK č. 17/2009, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Vydavateľstvo SAV Bratislava, 1977
- webová lokalita Úradu Prešovského samosprávneho kraja
- webová lokalita Hlavného banského úradu
- webová lokalita mesta Medzilaborce
- webová lokalita MH SR
- webová lokalita MP SR
- webová lokalita MŽP SR
- webová lokalita Pamiatkového úradu SR
- webová lokalita RÚVZ so sídlom v Humennom
- webová lokalita SAŽP
- webová lokalita SHMÚ
- webová lokalita ŠGÚDŠ
- webová lokalita ŠOP SR
- webová lokalita Štatistického úradu SR
- zborníky Slovenského hydrometeorologického ústavu Bratislava
- http://kstbardejov.wbl.sk/cestovatel-3-2014_kralova_studna.pdf
- http://natura2000.eea.europa.eu/
- webová lokalita Google Earth

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru.

V etape prípravných prác pre územné konanie navrhovateľ mesto Medzilaborce požiadal o vyjadrenie k navrhovanej činnosti:

- **Štátna ochrana prírody SR – Správa Chránenej krajinnej oblasti Východné Karpaty**, ktorá vyznačila záujmy ochrany prírody a krajiny na lokalite zámeru a v jej bližšom okolí,

- **Okresný úrad Medzilaborce, Odbor starostlivosti o životné prostredie**, Mierová 4, 068 01 Medzilaborce listom č. OU-ML-OSZP 2016/000388-2/PB zo dňa 29.03.2016 oznámil navrhovateľovi Mestu Medzilaborce, že podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. **upúšťa od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti** a zámer bude vypracovaný podľa § 22 a prílohy č.9 zákona, bude obsahovať jeden variant činnosti, ako aj nulový variant, tzn. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila.

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Navrhovaná činnosť bude vykonávaná na pozemkoch, ktoré sú buď vo vlastníctve navrhovateľa (mesto Medzilaborce), resp. na pozemkoch štátu v užívaní správcu vodného toku Laborec.
K navrhovanej činnosti je v súčasnosti spracovávaná projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie a pre stavebné povolenie, ktorá bude potrebná pre povolenie jej výstavby a prevádzky. V predloženej dokumentácii zámeru sú spracované všetky v súčasnosti dostupné informácie o postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.
V rámci prevádzkovania zariadenia, pri príprave a vykonávaní plánovanej činnosti nepredpokladáme ďalšie významné negatívne vplyvy na životné prostredie okrem tých, ktoré sú uvedené v dokumentácii zámeru pre zisťovacie konanie „**Medzilaborce - vybudovanie prvkov protipovodňovej ochrany**.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Prešov, 29. jún 2016

IX. Potvrdenie správnosti údajov

1. **Spracovatelia zámeru.**

Zodpovedný riešiteľ:

Ing. Peter Chomjak, Ďumbierska 4, 080 01 Prešov,
zapísaný dňa 17.7.1996 pod číslom 84/96 – OPV ako fyzická osoba do zoznamu odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie.

Odborná spolupráca:

RNDr. Peter Burda, PB CONSULTING, Sládkovičova 9, 080 01 Prešov

Mgr. et Bc. Radoslav Slovík, EMBA, Projecta, s.r.o., Sibírska 30, 080 01 Prešov

2. **Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.**

Spracovateľ dokumentácie zámeru Ing. Peter Chomjak a oprávnený zástupca navrhovateľa Ing. Vladislav Višňovský, primátor mesta Medzilaborce svojím podpisom potvrdzujú správnosť údajov uvedených v dokumentácii zámeru pre zisťovacie konanie.

Za spracovateľa zámeru:

Prešov, 29. jún 2016

.....
Ing. Peter Chomjak

Oprávnený zástupca navrhovateľa:

Medzilaborce, ... 2016

.....
Ing. Vladislav Višňovský, primátor mesta

PRÍLOHY A DOKLADOVÁ ČASŤ:

- Príloha č. 1: Situácia širších vzťahov v mierke 1 : 50 000

- Príloha č. 2: Záujmy ochrany prírody a krajiny na lokalite zámeru

- Príloha č. 3: Situácia širších vzťahov štrukturálnych jednotiek ÚSES a ochrany biodiverzity

- Príloha č. 4: Fotopríloha

- Príloha č. 5: Vzorový rez ochrannej hrádze 1 : 100

- Príloha č. 6: Situácia stavebného objektu SO 01

- Príloha č. 7: Situácia stavebného objektu SO 03

- Dokladová časť:

Upustenie od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti

Odborné vyjadrenie – stanovenie spoločenskej hodnoty drevín